

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Заснований у 2005 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Чуприна, канд. наук із соц. комунікацій. Упорядник О. Натаров. Адреса редакції: НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, <http://nbuviar.gov.ua/>. Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 1390 від 11.06.2003 р.

Шляхи розвитку української науки

Інформаційно-аналітичний бюлетень
Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

№ 7 (156) липень-серпень 2019

У номері:

- *Україна долучилася до пілотного проєкту ЄС для розвитку проривних технологій та інновацій*
- *Конкурс на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених*
- *Уряд схвалив Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності до 2030 р.*
- *Державне фінансування науки в Україні*
- *Атестація наукової діяльності ЗВО*

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2019

Київ 2019

ЗМІСТ

Наукові здобутки як фундамент програми урядових звершень.....	3
Міжнародне співробітництво	3
Наука – виробництву	5
Наукові конференції, наради та інші організаційні заходи.....	7
Наукова діяльність у ЗВО	11
Національна академія наук України: віхи історії і сьогодення.....	13
Перспективні напрями наукових досліджень	15
Проблеми стратегії розвитку України	21
Наука і влада.....	22
Суспільні виклики і потреби	26
Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства ...	26
Міжнародний досвід.....	28
Формування та впровадження інноваційної моделі економіки	29
Міжнародний досвід.....	31
Проблеми енергозбереження	32
Міжнародний досвід.....	34
Зарубіжний досвід організації наукової діяльності.....	35
Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	37
ДОДАТКИ.....	40

Орфографія та стилістика матеріалів – авторські

Наукові здобутки як фундамент програми урядових звершень

Міжнародне співробітництво

12.07.2019

До нової Рамкової програми ЄС «Horizon Europe»

До Президії НАН України надійшов [лист](#) від Представництва України при Європейському Союзі про запуск онлайнплатформи для публічних консультацій Європейської Комісії щодо змістовного наповнення наступної рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Horizon Europe» (2021–2027) та визначення її пріоритетів на перші роки реалізації (2021–2024) ([Національна академія наук України](#)).

Рамкова програма «Horizon Europe» із запропонованим бюджетом у 100 млрд євро є найбільшою спільною багатонаціональною інвестицією в дослідження та інновації в Європі й відкрита для участі в усьому світі. Європейський Парламент та Рада Європи як співзаконодавці попередньо погодили законодавчий пакет цієї програми і запрошують взяти участь у висвітленні – на основі опитування громадської думки – найбільш важливих напрямів досліджень та інновацій, які потребують першочергового фінансування.

Результати опитування, в якому можуть взяти участь усі охочі (за посиланням: https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/HorizonEurope_Codesign_2021-2024), буде враховано при формуванні Стратегічного плану програми «Horizon Europe». З їхніми результатами можна буде ознайомитися, зокрема, взявши участь у Європейських інформаційних та інноваційних днях, які відбудуться 24–25 вересня 2019 р. в м. Брюссель (Королівство Бельгія).

29.07.2019

Доступ до пан-європейської дослідницької інфраструктури полегшується

Консорціум дослідницької інфраструктури Центральної Європи CERIC-ERIC оголошує черговий конкурс для проведення досліджень в усіх галузях, пов'язаних з матеріалознавством, в тому числі для досліджень біоматеріалів, та нанотехнологіями ([Національна академія наук України](#)).

Детальна інформація щодо інструментарію та можливостей його використання надана за посиланням: <https://www.ceric-eric.eu/users/labs-and-instruments/>.

20.08.2019

Bridge2ERA EaP – Конкурс з інтеграції країн Східного партнерства в Європейський дослідницький простір

Оголошено конкурс, метою якого є залучення німецьких заявників та їхніх партнерів з країн Східного партнерства до поточної та майбутньої рамкової дослідницької програми шляхом спільних дослідницьких та інноваційних проектів, що повинно забезпечити інтенсивну та довгострокову співпрацю.

[Докладніше див. додаток 8](#)

25.07.2019

Україна долучилася до пілотного проекту Євросоюзу для розвитку проривних технологій та інновацій

Україна почала співпрацю з пілотним проектом Євросоюзу для розвитку проривних технологій та інновацій – Європейською радою інновацій (EIC). Вона створена для підтримки інноваторів, підприємців, невеликих компанії та вчених з яскравими ідеями та бажанням вийти на міжнародний рівень. Загальний бюджет пілоту становить понад 2 млрд євро на 2019-2020 рр.

[Докладніше див. додаток 9](#)

22.07.2019

Стартував конкурс спільних українсько-польських науково-дослідних проектів на 2020-2021 роки – пропозиції приймають до 23 вересня

Почався конкурс спільних українсько-польських науково-дослідних проектів для реалізації у 2020-2021 рр. Конкурс відкритий для будь-яких лабораторій чи науково-дослідних груп, закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та підприємств обох країн, зокрема, молодих вчених і викладачів.

[Докладніше див. додаток 10](#)

15.08.2019

Конкурс науково-дослідницьких проектів НАН України та НАН Білорусі 2020 року

Національна академія наук України та Національна академія наук Білорусі відповідно до укладеної між ними Додаткової угоди № 1 до Договору про співробітництво між Національною академією наук України та Національною академією наук Білорусі оголошують черговий спільний

конкурс українсько-білоруських науково-дослідницьких проектів 2020 р. ([Національна академія наук України](#)).

Основна мета конкурсу – консолідація зусиль НАН України і НАН Білорусі для фінансування **фундаментальних** наукових досліджень, що спільно виконуються вченими НАН України та НАН Білорусі. Конкурс науково-дослідницьких проектів, що **спільно** виконуються колективами українських та білоруських учених проводиться за наступними науковими напрямками:

- (01) математика, механіка, інформатика та інформаційні технології;
- (02) наносистеми та нанотехнології;
- (03) нові речовини та матеріали;
- (04) енергетика, ядерна енергетика.

Заявки приймаються з 15 серпня по 15 жовтня 2019 р. (включно).

Наука – виробництву

11.07.2019

Відбулося засідання Координаційної ради з організації спільних робіт КБ «Південне» та наукових установ НАН України

ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» рекомендовано продовжити та розширити практику залучення наукових установ НАН України в якості співвиконавців дослідно-конструкторських робіт.

[Докладніше див. додаток 1](#)

09.08.2019

Фактор плюс: основні критерії вибору сортів зернових культур

На сайті електронного видання «AgroDay» було опубліковано коментар члена-кореспондента НАН України Віктора Швартау, присвячений основним критеріям вибору сортів зернових культур в Україні ([Національна академія наук України](#)).

<...> «3-поміж 2000 зареєстрованих в Україні сортів на великих площах висівають лише 20–25», – відзначає В. Швартау. До десятки лідерів, за його даними, входять 5 сортів селекції інституту, де він працює (ІФРГ НАН України) і 5 – одеського Селекційно-генетичного інституту. Найпопулярнішими він називає Подолянку, Шаповалівку, Смуглянку, Золотоколосу. За словами вченого, ці сорти отримали прихильність аграріїв завдяки оптимальному використанню добрив і ЗЗР (засобів захисту рослин). «Чому найпопулярнішим сортом пшениці в Україні є Подолянка? Тому що вона «пробачає» агроному все: і брак добрив, і брак ЗЗР», – розповідає В. Швартау. Натомість європейські сорти – це зазвичай сорти інтенсивного типу, які демонструють свою високу врожайність лише за умови щедрого живлення та частіших обробок пестицидами.

Докладніша інформація – за посиланням: <https://cutt.ly/cwnI6QS>.

Ахонін С., член-кореспондент НАН України, доктор технічних наук, професор, завідувач відділу металургії та зварювання титанових сплавів Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України

Тенденції розвитку спеціальної електрометалургії титану в Україні // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 28–36.

У доповіді наведено огляд розвитку металургії титану в Україні, яка є однією з п'яти країн світу, що мають повний цикл виробництва титану: від видобутку руди до виготовлення напівфабрикатів <...> Наведено результати досліджень зі створення нових титанових сплавів з підвищеними експлуатаційними характеристиками. Розглянуто основні напрями подальшого розвитку титанової промисловості, пов'язані з організацією на підприємствах України конкурентоспроможного на світових ринках виробництва напівфабрикатів титанових сплавів.

[Завантажити](#)

Дубодєлов В., академік НАН України, завідувач відділу магнітної гідродинаміки Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України

Створення високотехнологічної бази вітчизняних металургійних мікровиробництв на основі фундаментальних і прикладних досліджень у галузі магнітної гідродинаміки, електротехніки та металургії // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 62–65.

У доповіді наведено результати фундаментальних і прикладних досліджень зі створення високотехнологічної бази вітчизняних металургійних мікровиробництв для забезпечення потреб машинобудівного комплексу України у високоякісній металопродукції. Обґрунтовано пропозицію про доцільність створення в Україні металургійних мікровиробництв. Запропоновано перелік нових технологічних процесів і агрегатів, освоєних і адаптованих безпосередньо до розвитку таких підприємств з використанням нових наукомістких технічних рішень, напрацьованих українськими вченими.

[Завантажити](#)

Наукові конференції, наради та інші організаційні заходи

22.08.2019

Оголошено конкурс на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених та стипендій НАН України для молодих вчених

Президія НАН України оголошує з 1 вересня 2019 р. конкурси на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених і стипендій НАН України для молодих вчених.

[Докладніше див. додаток 14](#)

31.07.2019

Про проведення конкурсу науково-технічних проектів установ НАН України у 2020 р.

[Розпорядження Президії НАН України № 445 від 26.07.2019 р. «Про проведення конкурсу науково-технічних проектів установ НАН України у 2020 р.» \(Національна академія наук України\).](#)

08.08.2019

Про засідання Загальних зборів НААН

8 серпня 2019 р. відбулися чергові Загальні збори Національної академії аграрних наук України ([Національна академія аграрних наук України](#)).

Згідно чинного законодавства та регламенту виборів президента та членів Президії Національної академії аграрних наук України, обрано новий склад президії НААН, а також більшістю голосів президентом Академії обрано академіка Ярослава Михайловича Гадзало.

05.08.2019

Міжнародна конференція «Астрономія в Україні: від археоастрономії до астрофізики високих енергій»

15–17 липня 2019 р. Головна астрономічна обсерваторія (ГАО) НАН України (м. Київ) відзначала свій 75-річний ювілей. Цій святковій події була присвячена міжнародна наукова конференція «Астрономія в Україні: від археоастрономії до астрофізики високих енергій».

[Докладніше див. додаток 7](#)

27.08.2019

Пасович Т.

У Львівській політехніці відбувається VII Міжнародна конференція «Нанотехнології та наноматеріали» НАНО 2019

27 серпня у Національному університеті «Львівська політехніка» розпочала свою роботу 7-ма Міжнародна науково-практична конференція «Нанотехнології та наноматеріали» НАНО 2019 ([Національний університет «Львівська політехніка»](#)).

Конференцію започатковано Інститутом Фізики НАН України 2012 р. Щороку НАНО проводять у різних містах України. Цьогоріч співorganizатори конференції – Національний університет «Львівська політехніка» (Україна), Тартуський університет (Естонія), Туринський університет (Італія), Університет імені П'єра і Марії Кюрі (Франція), European Profiles А.Е. (Греція), представництво Польської академії наук у Києві, Університет Анже (Франція), Гайдельберзький університет Рупрехта-Карла (Німеччина).

Конференція охоплює важливі теми, що стосуються майбутнього розвитку нанотехнологій у різних країнах світу та перспективи застосування їхнього досвіду в Україні. В межах конференції «Нанотехнології та наноматеріали» НАНО 2019 відбувається масштабний міжнародний захід «Innovation 2019», мета якого – стимулювання розвитку інноваційного потенціалу України та міжнародного співробітництва. Його організатори – Консорціум Enterprise Europe Network (EEN – Ukraine), Інститут фізики НАН України та ІТ-компанія SoftServe.

25.07.2019

Зустріч науковців Інституту всесвітньої історії НАН України з керівництвом Архіву національної безпеки при університеті Джорджа Вашингтона

9 липня 2019 р. у конференц-залі Інституту всесвітньої історії НАН України відбулась зустріч науковців Інституту з директором Архіву національної безпеки при університеті Джорджа Вашингтона Томасом Блантоном та керівником російських програм Архіву національної безпеки при університеті Джорджа Вашингтона доктором наук Світланою Савранською ([Національна академія наук України](#)).

У вступному слові та своєму виступі директор Інституту всесвітньої історії НАН України член-кореспондент НАН України А. Кудряченко привітав учасників зустрічі, ознайомив іноземних гостей з основними напрямками досліджень і специфікою роботи Інституту та представив його співробітників, наголосив на важливості міжнародної співпраці у дослідженні проблематики всесвітньої історії і актуальних проблем

сучасного світу та презентував низку монографій та інших видань науковців Інституту.

У своїх виступах Т. Блантон та С. Савранська подякували за теплу зустріч, поінформували про діяльність незалежної неурядової організації Архів національної безпеки при університеті Джорджа Вашингтона, ознайомили присутніх із основними публікаціями Архіву та підтвердили свою зацікавленість у налагодженні співробітництва.

Докладніша інформація – за посиланням: <https://bit.ly/2koudgu>.

22.07.2019

Круглий стіл «Сільський та аграрний розвиток: стан та перспективи»

8 липня 2019 р. в приміщенні Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» відбувся круглий стіл «Сільський та аграрний розвиток: стан та перспективи». Організаторами круглого столу виступили Інститут економіки та прогнозування (ІЕП) НАН України та Центр «Соціальний моніторинг» ([Національна академія наук України](#)).

В ході круглого столу було представлено наукове бачення проблем сталого розвитку та перспектив аграрного сектору в Україні, а також презентовано результати соціологічного опитування «Соціально-економічні настрої сільського населення України» (на основі результатів загальнонаціонального опитування, проведеного в червні 2019 р., за всеукраїнською репрезентативною вибіркою опитано 2100 осіб).

Переглянути матеріали презентації цього круглого столу можна за посиланням: <https://bit.ly/2jZs4aW>.

Докладніша інформація – за посиланням: <https://bit.ly/2jQiUxc>.

09.07.2019

Міжнародна науково-практична конференція «Підвищення ефективності селекції та рослинництва у сучасних умовах», присвячена 140-річчю з дня народження Василя Яковича Юр'єва

4 липня 2019 р. в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН <...> відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Підвищення ефективності селекції та рослинництва у сучасних умовах», присвячена 140-річчю з дня народження Василя Яковича Юр'єва. Академік В. Я. Юр'єв за визнанням широкого кола науковців є людиною планетарного явища, який віддав своє життя боротьбі за те, щоб накормити людство хлібом ([Національна академія аграрних наук України](#)).

В роботі конференції прийняли участь 75 науковців з 8 держав.

5 липня роботу Міжнародної науково-практичної конференції було продовжено проведенням науково-практичного семінару – День поля 2019 на полях Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, який було присвячено сучасним досягненням селекції польових культур. У заході взяли участь понад 150 фахівців аграрного профілю.

11.07.2019

Науковці з 20 країн світу взяли участь у конференції зі статистичної фізики, що днями пройшла у Львові

3-6 липня 2019 р. у Львові тривала «5-а Конференція зі статистичної фізики: сучасні тенденції та застосування», організована Інститутом фізики конденсованих систем НАН України у співпраці з Львівським національним університетом імені Івана Франка, Національним університетом «Львівська політехніка» та Львівською міською радою. У роботі конференції взяли участь 132 дослідники з 20 країн Європи, Азії та Америки, які працюють у галузі теорії м'якої речовини, квантової статистики, комп'ютерного моделювання та фізики складних систем.

[Докладніше див. додаток 11](#)

23.07.2019

На Волині провели школу з фізики високих енергій, учасниками якої стали майже 40 студентів та молодих вчених

На базі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки провели Трансєвропейську школу з фізики високих енергій, де обговорювався розвиток партнерства між лабораторіями та дослідницькими групами різних країн. Учасником заходу, зокрема, став заступник Міністра освіти і науки М. Стріха ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Заходи в межах школи тривали понад тиждень. За цей час 36 студентів та молодих вчених з України, Китаю, Польщі, Франції та Естонії обговорили новачі у сфері фізики високих енергій та Великого адронного колайдера. Серед інших тем – проблеми розвитку фізичної науки, збільшення кількості наукових досліджень і проєктів з фізики високих енергій.

Для обговорення питань, у виші також організували Міжнародну конференцію з фізики високих енергій.

Наукова діяльність у ЗВО

23.07.2019

Які виші отримають 100 млн грн на базове фінансування науки – стартувала атестація наукової діяльності ЗВО, податися можна до 5 вересня

Міністерство освіти і науки України запустило процес державної атестації наукових напрямів закладів вищої освіти, за результатами якої вони вперше зможуть отримати кошти на базове фінансування науки.

[Докладніше див. додаток 12](#)

08.07.2019

Уже створено 10 Центрів колективного користування науковим обладнанням в університетах, до кінця року їх буде 15, – Лілія Гриневич

Сьогодні вже створено 10 Центрів колективного користування науковим обладнанням (ЦККНО) в університетах. 9 з них – 2018 р., а ще 1 центр відкрито цьогоріч у Харківському національному університеті радіоелектроніки. Загалом до кінця 2019 р. існуватиме 15 ЦККНО у закладах вищої освіти.

[Докладніше див. додаток 13](#)

09.07.2019

Консолідований рейтинг вишів України 2019 року

Інформаційним освітнім ресурсом «Освіта.ua» складено консолідований рейтинг вищих навчальних закладів України 2019 р. ([Освіта.ua](#)).

У якості вихідних даних для складання консолідованого рейтингу [вищих навчальних закладів України](#) використані найбільш авторитетні серед експертів та засобів масової інформації національні рейтинги навчальних закладів України: [«Топ-200 Україна»](#), [«Scopus»](#) та [«Бал ЗНО на контракт»](#), кожен з яких використовує різні критерії оцінювання вищих навчальних закладів.

Отриманий узагальнений рейтинг підсумовує рейтингові місця вузів за версією «Топ-200 Україна», «Scopus» та «Бал ЗНО на контракт».

22.07.2019

Політика КПІ ім. Ігоря Сікорського у сфері інтелектуальної власності

В Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» <...> затверджено Політику

КПІ ім. Ігоря Сікорського у сфері інтелектуальної власності ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

Університет декларує систему принципів і положень, якими керується у процесі прийняття і реалізації рішень для досягнення кращих результатів у сфері інтелектуальної власності. Політика Університету розроблена з урахуванням Типового положення про політику в сфері інтелектуальної власності для університетів і науково-дослідних установ, яка підготовлена Департаментом країн з перехідною та розвинутою економікою Всесвітньої організації інтелектуальної власності, та Методичних рекомендацій щодо політики у сфері інтелектуальної власності для закладів вищої освіти та наукових установ України, розроблених Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності Національної академії правових наук України.

Пропонуємо ознайомитися з [Політикою та Переліком заходів з підвищення ефективності діяльності у сфері інтелектуальної власності КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням](#)

08.07.2019

Науковці СумДУ реалізують грантовий проєкт з французькими вченими – вони працюватимуть над зменшенням шкідливих викидів промислових машин

Українські та французькі дослідники працюватимуть над спільним проєктом «Зниження викидів забруднюючих речовин за допомогою енергоефективних ущільнювальних рішень». Ініціатива отримала фінансування завдяки [конкурсу українсько-французьких науково-дослідних проєктів \(Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України\)](#).

Так, партнери шукатимуть нові способи ефективної герметизації роторів відцентрових машин. Нині у промислових машинах, які обробляють потенційно небезпечні речовини – радіоактивні, токсичні чи вибухонебезпечні – утворюються витоки парів через ущільнення. Таке явище може призвести до нераціональних витрат енергії та інших ресурсів, а також стати причиною забруднення навколишнього середовища. Разом з тим, щоб ротор міг безперешкодно обертатися, довкола нього має бути не заповнене середовище. Тому витоки парів, фактично, є неусувним елементом роботи ротора. Завданням проєкту є ретельно вивчити механізм герметизації імпульсних ущільнень та підвищити їхню надійність.

Національна академія наук України: віхи історії і сьогодення

21.08.2019

До 110-річчя від дня народження видатного українського вченого – фізика-теоретика та математика академіка Миколи Боголюбова

Стаття віцепрезидента Національної академії наук України, директора Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України академіка Анатолія Загороднього, академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка Вадима Локтева та академіка-секретаря Відділення математики НАН України, директора Інституту математики НАН України академіка Анатолія Самойленка. Джерело: журнал «Вісник Національної академії наук України» (№ 8, 2019 р.) ([Національна академія наук України](#)).

[Завантажити](#)

02.08.2019

Булгаков Ю.

Століття академіка Бориса Веркіна

Інститут архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського презентує електронну виставку архівних документів [до 100-річчя від дня народження Бориса Ієремійовича Веркіна – видатного вченого-фізика, академіка НАН України](#), на якій експонуються 16 документів з особового фонду вченого (ф. № 282, 27 справ за 1950–1992 рр.) ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

<...> З електронною виставкою можна ознайомитися за адресою: <http://www.nbu.gov.ua/node/4838>. Безпосередньо з документами фонду можна ознайомитися за адресою: *Інститут архівознавства НБУВ вул. Володимирська 62, к. 416, тел. для довідок 288-14-31.*

Богданов В., академік НАН України, головний учений секретар НАН України

Про хід реалізації Концепції розвитку НАН України на 2014–2023 роки та затвердження плану заходів з її виконання на період 2019–2023 років (Стенограма виступу на засіданні Президії НАН України 10 квітня 2019 року) // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 66–70.

У виступі розглянуто найважливіші результати реалізації протягом 2014–2018 рр. Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 роки та наведено інформацію про хід виконання Плану з реалізації завдань і заходів Концепції.

[Завантажити](#)

Солоіденко Г. Інформаційно-бібліотечна рада НАН України та її вчені секретарі – співробітники Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Г. Солоіденко // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 34–41.

Розглядається історія створення та основні етапи діяльності Інформаційно-бібліотечної ради НАН України. Висвітлюється роль Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – базової організації Інформаційно-бібліотечної ради в становленні та розвитку академічної бібліотечної мережі. Наводяться відомості про співробітників Бібліотеки – секретарів Інформаційно-бібліотечної ради, визначено їхній внесок у забезпечення діяльності цього громадського дорадчого органу.

[Завантажити](#)

17.07.2019

Щодо дослідження «Оптимізація управління науковою сферою: закордонний досвід та рекомендації для України»

9 липня 2019 р. в Києві відбулася презентація дослідження «Оптимізація управління науковою сферою: закордонний досвід та рекомендації для України», виконаного провідним фахівцем Національного антарктичного наукового центру Б. Олексюком на замовлення Громадської організації «Український центр європейської політики». Чи містить цей документ серйозну, варту уваги аналітику – про це розмірковує заступник директора з наукової роботи Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України доктор економічних наук, професор В. Соловйов.

[Докладніше див. додаток 2](#)

Хто «пошив костюм» і кому це потрібно?

На початку липня Український центр європейської політики опублікував дослідження «Оптимізація управління науковою сферою: закордонний досвід та рекомендації для України» і провів його презентацію. Це дослідження фінансували солідні закордонні грантодавці, а його основні положення, якщо судити з реакції на презентації, дістали загалом позитивну оцінку від чільних представників Міністерства освіти і науки України ([Інститут економіки та прогнозування НАН України](#)).

Але якою мірою така оцінка є виправданою? Безперечно, добре, коли активісти громадської організації звертаються до проблем реформування науки та пропонують власні рецепти змін. Важливо, щоб аналіз ситуації, що

склалася, було проведено професійно, а рекомендації були обґрунтованими. На жаль, автору дослідження і перше, й друге вдалося здійснити лише почасти. Практично в кожному розділі опублікованої доповіді є фактичні помилки та (або) явно тенденційна інтерпретація фактів. Читайте більше у матеріалі І. Єгорова, д. е. н., завідувача відділу інноваційної політики, економіки і організації високих технологій Інституту економіки та прогнозування НАН України, [«Хто “пошив костюм”, і кому це потрібно?»](#), надрукованого у газеті «Дзеркало тижня. Україна» 27 липня 2019 р.

16.07.2019

Має бути постійна програма підтримки наукової молоді

На сторінках міжнародного громадсько-політичного тижневика «Дзеркало тижня» вийшло друком інтерв'ю із завідувачем лабораторії фізики космосу фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, старшим науковим співробітником Національного антарктичного наукового центру, головним науковим співробітником відділу атмосферної оптики та приладобудування Головної астрономічної обсерваторії НАН України доктором фізико-математичних наук Геннадієм Міліневським, присвячене питанням, чи справді відбувається глобальне потепління, чи розтане крига Антарктиди, чи збільшується озонна діра. Йшлося також про необхідність змінити підходи до навчання й оплати праці молодих учених ([Національна академія наук України](#)).

[Читати](#)

Перспективні напрями наукових досліджень

18.07.2019

Конкурс на здобуття грантів НАН України дослідницьким лабораторіям / групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

Відповідно до розпорядження Президії НАН України від 12.07.2019 № 426 [«Про організацію конкурсу на здобуття грантів НАН України дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки»](#) Комісія по роботі з науковою молоддю НАН України оголосила з 15 липня 2019 р. конкурс наукових проектів на здобуття грантів НАН України дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (далі – гранти) для їх фінансування у 2020-2021 рр. ([Національна академія наук України](#)).

19.07.2019

Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 році за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання п. 1.1 розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України (далі – ВБФМБ НАН України) оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок», що плануються до фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» ([Національна академія наук України](#)).

18.07.2019

Відділення економіки НАН України оголошує конкурс на проведення прикладних наукових робіт за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 «Про проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт на 2020 рік за бюджетною програмою «Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень (КПКВК 6541230)» Відділення економіки НАН України оголошує конкурс на проведення прикладних наукових робіт за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок» ([Національна академія наук України](#)).

17.07.2019

Відділення хімії НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 році за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання п. 1.1 розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 Відділення хімії НАН України (далі – ВХ НАН України) оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок», що

плануються до фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» ([Національна академія наук України](#)).

16.07.2019

Відділення наук про Землю НАН України оголошує конкурс на виконання наукових / науково-технічних робіт за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230)

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 та відповідно до Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (далі – Порядок), затвердженого постановою Президії НАН України від 03.07.2019 № 196, відділення наук про Землю НАН України оголошує конкурс на проведення наукових / науково-технічних робіт у 2020 р. або 2020-2021 рр. за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230) ([Національна академія наук України](#)).

15.07.2019

Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230)

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 та відповідно до Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (далі – Порядок), затвердженого постановою Президії НАН України від 03.07.2019 № 196, ВЯФЕ НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020-2021 рр. за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230) ([Національна академія наук України](#)).

15.07.2019

Відділення загальної біології НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 році за напрямом

«Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання п. 1.1 розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 Відділення загальної біології НАН України (далі – ВЗБ НАН України) оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок», що плануються до фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» ([Національна академія наук України](#)).

15.07.2019

Відділення інформатики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230)

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 та відповідно до Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (далі – Порядок), затвердженого постановою Президії НАН України від 03.07.2019 № 196, Відділення інформатики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. (на 2020-2021 рр.) за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230) ([Національна академія наук України](#)).

15.07.2019

Відділення історії, філософії та права НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 році за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання п.1.1 розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 Відділення історії, філософії та права НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок», що плануються до фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» ([Національна академія наук України](#)).

15.07.2019

Відділення механіки НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230)

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 та відповідно до Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (далі – Порядок), затвердженого постановою Президії НАН України від 03.07.2019 № 196, Відділення механіки НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020-2021 рр. за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230) ([Національна академія наук України](#)).

12.07.2019

Відділення математики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 році за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 Відділення математики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт установами НАН України у 2020 р. за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок», що фінансуватимуться за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» ([Національна академія наук України](#)).

12.07.2019

Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 році за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.19 № 421 «Про проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт на 2020 р. за бюджетною програмою «Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень (КПКВК 6541230)» Відділення фізико-технічних

проблем енергетики НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок» ([Національна академія наук України](#)).

12.07.2019

Відділення фізики і астрономії НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень»

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 та відповідно до Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (далі – Порядок), затвердженого постановою Президії НАН України від 03.07.2019 № 196, ВФА НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. або 2020-2021 рр. за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230) ([Національна академія наук України](#)).

12.07.2019

Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт за бюджетною програмою «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230)

На виконання розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 відповідно до Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень», затвердженого постановою Президії НАН України від 03.07.2019 № 196, ВФТПМ НАН України оголошує конкурс наукових (науково-технічних) робіт на 2020 р. за бюджетною програмою НАН України «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230) ([Національна академія наук України](#)).

11.07.2019

Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у

2020 році за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»

На виконання п. 1.1 розпорядження Президії НАН України від 10.07.2019 № 421 Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України оголошує конкурс на проведення наукових (науково-технічних) робіт у 2020 р. за напрямом «Підтримка пріоритетних для держави наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок», що плануються до фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» ([Національна академія наук України](#)).

19.07.2019

Морські дослідження в Україні і світі. Наука про океан у наступному десятилітті

Стаття директора Наукового гідрофізичного центру НАН України члена-кореспондента НАН України Олександра Щипцова та начальника Державної установи «Держгідрографія» Міністерства інфраструктури України кандидата юридичних наук Олександра Щипцова. Джерело: науковий збірник «Океанографічний журнал» (Проблеми, методи та засоби досліджень Світового океану). – 2019. – № 1 (12) ([Національна академія наук України](#)).

У статті пропонується дайджест документа «Переглянута дорожня карта для Десятиліття Організації Об'єднаних Націй, присвяченого науці про океан в інтересах сталого розвитку», підготовленого Міжурядовою океанографічною комісією ЮНЕСКО. Описано історію питання. Представлені механізм орієнтації Десятиліття на досягнення соціально значущих результатів, всеосяжні цілі та стратегічні завдання Десятиліття, а також пріоритетні галузі наукових досліджень і розробок.

Розглянуто деякі організаційні аспекти підготовчого етапу десятиліття. Дано коментар щодо необхідності формування стратегії розвитку науки про океан в Україні на довгостроковий період.

[Завантажити](#)

Проблеми стратегії розвитку України

17.07.2019

Ініціатива Харківського регіону: стан науково-технічної сфери України та основні кроки її реформування. «Харківська наукова платформа»

Науковці Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України описали роль та стан науково-технічної сфери в Україні та здійснили спробу переосмислити принципи її функціонування.

[Докладніше див. додаток 3](#)

Пирожков С., академік НАН України, віце-президент НАН України, голова Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України; Хамітов Н., доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Євроатлантичний вектор України: реальні перспективи і небезпеки // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 71–82.

Проаналізовано основні особливості двох гілок сучасної цивілізації – євроатлантичної та євразійської, обговорено питання, пов'язані з євроатлантичним вектором України, який є сьогодні об'єктивною історичною необхідністю і може бути конструктивно реалізований лише на основі інноваційного, а не мобілізаційного шляху. У цьому зв'язку автори звертають увагу на проблеми гуманітарної безпеки в освіті і науці, а також на неприпустимість адміністративно-мобілізаційного стилю в процесі інтеграції України у євроатлантичну спільноту.

[Завантажити](#)

24.07.2019

Вчені Академії – про переваги та недоліки різних моделей накопичувального рівня пенсійної системи

Міжнародний громадсько-політичний тижневик «Дзеркало тижня» опублікував статтю наукового співробітника відділу грошово-кредитних відносин Інституту економіки та прогнозування НАН України С. Зубика «Накопичувальний рівень пенсійної системи: у пошуках моделі та параметрів».

[Докладніше див. додаток 4](#)

Наука і влада

22.08.2019

Указ Президента України № 616/2019 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Незалежності України»

22 серпня 2019 р. Президент України В. Зеленський підписав [Указ «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Незалежності України» \(Офіційне інтернет-представництво Президента України\).](#)

09.08.2019

Розпорядження Президента України № 242/2019-рп «Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2019 рік»

9 серпня 2019 р. Президент України В. Зеленський підписав [Розпорядження «Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2019 рік» \(Офіційне інтернет-представництво Президента України\).](#)

06.08.2019

Розпорядження Президента України № 241/2019-рп «Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2019 рік»

6 серпня 2019 р. Президент України В. Зеленський підписав [Розпорядження «Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2019 рік» \(Офіційне інтернет-представництво Президента України\).](#)

18.07.2019

Про засідання Об'єднаної робочої групи з розроблення проєктів порядку розгляду документів на присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим та порядку розгляду документів на здобуття іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук

У Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти 18 червня 2019 р. відбулося засідання Об'єднаної робочої групи з розроблення проєктів порядку розгляду документів на присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим та порядку розгляду документів на здобуття іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук (далі Об'єднана робоча група) [\(Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти\).](#)

<...> На засіданні було заслухано інформацію щодо завдань Об'єднаної робочої групи, нормативної бази у визначеній сфері цих завдань, обговорено шляхи вирішення поставлених завдань, можливі варіанти вибору галузей науки, які доцільно врахувати для відбору експертів, особливості наповнення карток експертних оцінок робіт претендентів на премії та стипендії Верховної Ради України для молодих вчених.

22.08.2019

Вперше держава зможе підтримувати науку через гранти – порядок їх надання визначив Уряд

Відтепер державне фінансування науки в Україні може відбуватися в формі грантів – це дозволить більше зорієнтувати дослідження на потреби держави та розширити канали державної фінансової підтримки науковцям. Відповідний порядок був прийнятий Кабінетом Міністрів.

[Докладніше див. додаток 19](#)

10.07.2019

Команди українських науковців зможуть об'єднуватися в державні ключові лабораторії, щоб шукати рішення великих спільних проблем – постанова КМУ

Уряд прийняв рішення, що відкриває можливість створення в Україні державних ключових лабораторій – це будуть команди науковців, що об'єднуюватимуться попри відомче підпорядкування та сферу досліджень для вирішення масштабних сучасних проблем.

[Докладніше див. додаток 15](#)

10.07.2019

Кабмін визначив, які важливі науково-технічні розробки у 2019-2020 роках виконуватимуть за замовленням держави

Уряд затвердив перелік з понад півсотні важливих науково-технічних розробок, що виконуватимуться у 2019-2020 рр. за кошти держбюджету. Відповідна постанова була ухвалена 10 липня 2019 р. під час засідання Кабміну ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Результатом цих робіт має стати створення потрібних державі та суспільству технологій та науково-технічної продукції. На 2019 р. у бюджеті для цього передбачено 43,2 млн грн. «Для відбору цих робіт ми щороку проводимо відкритий конкурс. Однак в минулі роки, навіть попри конкурс та затвердження переліку виконавців Урядом, мали ще й проводити тендери з переможцями. Це викликало подив, а іноді й обурення вчених. Але торік ми цю абсурдну ситуацію виправили. На рівні Уряду було визначено та затверджено правила конкурсного відбору, що тепер дозволяє укладати прямі договори з переможцями. Тож цього року науковці зможуть оперативніше та простіше отримати кошти під свої розробки», – розповіла Міністр освіти і науки Л. Гриневич.

Загалом затверджено 54 розробки за такими напрямками, як енергетика та енергоефективність, ІКТ, науки про життя, нові речовини й матеріали,

раціональне природокористування. Виконавці – переважно провідні виші та наукові установи академічного сектору, державні підприємства.

15.07.2019

Стартував четвертий конкурс МОН для молодих вчених – у попередні роки вже отримали підтримку 256 проєктів

15 липня 2019 р. стартував уже четвертий конкурс Міністерства освіти і науки України для наукових проєктів молодих вчених. Загалом у попередні роки отримали підтримку 256 таких проєктів, у які вже інвестовано майже 130 млн грн. Для продовження фінансування незавершених робіт попередніх конкурсів та підтримки переможців цього річного конкурсу МОН планує закласти у бюджет 100 млн грн на 2020 р.

[Докладніше див. додаток 16](#)

22.07.2019

МОЗ: «Гроші пішли за дослідженнями» – новий підхід до фінансування медичної науки

Відтепер в Україні буде цільове фінансування медичної науки на інноваційні наукові проєкти, а не фінансування ставок, як це було раніше. Вже з вересня цього року фінансування відбуватиметься за новим принципом, що забезпечить ефективне використання коштів платників податків.

[Докладніше див. додаток 17](#)

29.07.2019

Укладено Меморандум про співробітництво з Міжвідомчим науково-дослідним центром з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України

В Інституті економіко-правових досліджень НАН України відбулась робоча зустріч з представниками Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України. Сторони обмінялися думками щодо питань подальшої співпраці у сфері наукового експертного та аналітичного забезпечення боротьби з організованою злочинністю в сфері економіки. Під час зустрічі за ініціативою Центру було укладено Меморандум про співробітництво.

[Докладніше див. додаток 6](#)

16.08.2019

Зустріч директора з Головою Конституційного Суду України

14 серпня 2019 р. в Конституційному Суді України відбулася зустріч директора ІЕПД НАН України В. Устименка з Головою КСУ Н. Шаптала. Зустріч присвячена обговоренню питань забезпечення економічних і соціальних прав людини та суб'єктів господарської діяльності в системі конституційної юстиції. Особливого значення ця проблематика набуває в зв'язку із запровадженням інституту конституційної скарги. Зміцнення державних механізмів правового захисту прав людини в сфері бізнесу є одним із основних положень Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини <...> Результатом зустрічі стала домовленість про початок системної співпраці КСУ та Інституту. Першим із запланованих спільних заходів є круглий стіл «Конституційна юстиція та ринкова економіка: сучасні та перспективні науково-практичні реалії», що відбудеться вже восени цього року ([Інститут економіко-правових досліджень НАН України](#)).

Суспільні виклики і потреби

Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства

Загородній А., академік НАН України, віце-президент НАН України, директор Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, голова наукової ради цільової комплексної програми НАН України «Грід-інфраструктура і грід-технології для наукових і науково-прикладних застосувань»

Про підсумки виконання цільової комплексної програми НАН України «Грід-інфраструктура і грід-технології для наукових і науково-прикладних застосувань» ЗА 2014–2018 рр. // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 57–62.

У доповіді наведено найважливіші результати, отримані під час виконання цільової комплексної програми НАН України «Грід-інфраструктура і грід-технології для наукових і науково-прикладних застосувань» за 2014–2018 рр.

[Завантажити](#)

Яцків Я., академік НАН України, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України, голова Науково-видавничої ради НАН України
Публікаційна активність НАН України та нові тренди Європи щодо відкритого доступу до публікацій // Вісник НАН України. – 2019. – № 5. – С. 44–47.

«Очевидно, що реалізація Плану S призведе до поглиблення розриву між дослідниками з багатих та бідних країн, а також подальшого розриву між, так би мовити, «фізиками і ліриками». Тому План S наразився на спротив насамперед видавців наукової продукції, зокрема найстарішого у світі видавництва Elsevier, які не хочуть забезпечувати повністю відкритий доступ і втрачати читацьку передплату, а також численних науковців, які прагнуть зберегти свободу і самостійно обирати видання, визначати спосіб представлення результатів власних наукових досліджень <...> Як ці новації можуть позначитися на вітчизняній науковій періодиці і до чого вони спонукають? Це питання підводить нас до необхідності усвідомлення різниці між видавничою діяльністю (що ми публікуємо) та публікаційною активністю (де публікують нас)».

[Докладніше див. додаток 18](#)

Болкотун З., в. о. ученого секретаря Видавничого дому «Академперіодика» НАН України; Радченко А., кандидат геологічних наук, заступник директора з питань наукової та видавничої діяльності Видавничого дому «Академперіодика» НАН України

Науковий журнал – виклики сьогодення // Вісник НАН України. – 2019. – № 7. – С. 89–94.

5 червня 2019 р. в Києві у приміщенні Головної астрономічної обсерваторії НАН України відбулася IX Науково-практична конференція «Наукова періодика: традиції та інновації», організована Видавничим домом «Академперіодика» НАН України. У статті висвітлено основні питання, які розглядалися на конференції, зокрема пов'язані з викликами, що стоять сьогодні перед науковою періодикою, пропозиції та ініціативи учасників заходу.

[Завантажити](#)

Ісаєва О. Інтелектуальний пошуковий інструментарій знаннєвих ресурсів у порталі «Наука України» / О. Ісаєва, М. Дорош, Т. Власова // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 2. – С. 10-15.

У статті розглянуто принципи створення пошукового профілю науковця як інформаційного складника порталу «Наука України» та його технологічної взаємодії з авторитетними файлами на особу і колектив.

[Завантажити](#)

19.07.2019

2019 Scholar Metrics Released

«Google опублікував Научні метрики 2019 года, которые должны помочь исследователям быстро оценить видимость и влияние статей, опубликованных в научных журналах. Научные метрики 2019 распространяется на статьи, опубликованные в 2014-2018 годах, и включают цитирование всех статей, индексированных в Google Scholar к июлю 2019 года ([Інтелектуальна власність в інформаційному суспільстві](#)).

В Научные метрики входят журналы с сайтов, которые соблюдают правила включения в эти метрики. Журналы, которые опубликовали менее 100 статей между 2014 и 2018 годом, а также журналы, которые не были цитируемы в этот период, не были включены в Научные метрики...»

19.07.2019

Trager R.

Open data linked to higher citations for journal articles

«Научные статьи, которые содержат открытые данные, цитируются на 25 % чаще других, утверждают авторы исследования, проведенного в лондонском Институте Алана Тьюринга и недавно опубликованного в виде препринта. В рамках этого исследования была изучена статистика почти 532 000 статей из более чем 350 журналов открытого доступа, изданных PLoS и BioMed Central между 1997 и 2018 годом... ([Інтелектуальна власність в інформаційному суспільстві](#)).

Результаты проведенного анализа показали, что статьи, в которых имеются ссылки на данные исследования в виде цифрового идентификатора или URL на соответствующий репозиторий, цитируются на 25,36 % чаще тех, в которых таких ссылок нет. Это соответствует выводам аналогичных исследований, проведенных ранее в меньшем масштабе...»

Литвинова Л. Модернізація авторського права ЄС в епоху цифрових технологій / Л. Литвинова // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 2. – С. 3–9.

Порушено питання оновлення норм авторського права ЄС в інформаційному суспільстві. Розглянуто Директиву про авторське право на цифровому єдиному ринку від 12 вересня 2018 р. Приділено увагу статтям Директиви про авторське право на цифровому єдиному ринку, які безпосередньо стосуються бібліотек та їхніх користувачів в Європі.

[Завантажити](#)

Формування та впровадження інноваційної моделі економіки

19.08.2019

Україна та Ізраїль співпрацюватимуть у сфері впровадження інновацій та стартапів

Україна буде залучати досвід Ізраїлю у впровадження інновацій, підтримку стартапів та реалізацію науково-дослідних розробок. Про це повідомив президент України під час брифінгу з головою уряду Ізраїлю Біньяміном Нетаньягу (Depo.ua).

«У найближчі п'ять років Україна стрімко зростатиме. Для цього нам потрібні інвестиції та технології. Тому ми запросимо ізраїльські компанії приходити працювати в Україну... Наша земля дуже багата своїми науковцями та винахідниками. В усьому світі знають можливості українських ІТ-шників. І ми будемо залучати досвід Ізраїлю у впровадження інновацій, підтримку стартапів та реалізацію науково-дослідних розробок», – наголосив він.

«Ми обговорили можливість започаткування окремих офісів із розвитку цих галузей в Єрусалимі та Києві», – додав В. Зеленський і зауважив, що бачить великий потенціал для взаємовигідної співпраці у цих галузях.

10.07.2019

Втілити креативні ідеї та створити інноваційний продукт в Україні стане простіше – Уряд схвалив Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності до 2030 року

Які проблеми перешкоджають розвитку інновацій в Україні, як вони мають вирішуватися та яким загалом має бути інноваційний розвиток України на найближче десятиліття. Відповіді на ці запитання закладені в Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р., схвалену Кабінетом Міністрів. Документ, зокрема, передбачає розбудову інноваційної інфраструктури, створення сприятливого правового поля для інноваційної діяльності, надання нових механізмів перетворення креативних ідей на інноваційні продукти і послуги тощо.

[Докладніше див. додаток 20](#)

11.07.2019

Володимир Гройсман про запуск Фонду стартапів: Започатковуємо ще один інструмент підтримки бізнесу

Прем'єр-міністр України В. Гройсман разом з Міністром фінансів України О. Маркаровою 11 липня дали старт роботі Українського фонду стартапів, який стане одним з ключових інструментів підтримки нових

промислових ідей у сегменті мікро- і малих підприємств та фізосіб-підприємців. «Початковий» бюджет фонду становить близько 400 млн грн, і спершу гроші будуть надаватися під конкретні проекти на грантовій основі. Відбір проектів здійснюватиме спеціальна конкурсна комісія, а саму роботу Фонду координуватиме Наглядова рада. Незважаючи на те, що Фонд оперуватиме державними грошима, Уряд і, зокрема, Міністерство фінансів не втручатимуться в його роботу ([Урядовий портал](#)).

04.07.2019

Розвиток інновацій у сфері «зелених» технологій та енергоефективності – МОН і «Грінкубатор» підписали Меморандум про співпрацю

Спільна підтримка проектів з енергоефективності та «зелених» технологій, розвиток інноваційного підприємництва та культури інновацій у закладах освіти і наукових установах. Ці та інші напрями співпраці передбачені Меморандумом, який підписали представники МОН та ГО «Українська мережа енергетичних інновацій «Грінкубатор» 3 липня 2019 р. ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Меморандум також передбачає співпрацю щодо розвитку стартап екосистеми в Україні, обмін інформацією з питань інноваційної діяльності, удосконалення законодавства у сфері трансферу технологій тощо.

Патент на розвиток

Пріоритетні напрями патентування в Україні належать до базових та експортоорієнтованих галузей національної економіки третього та четвертого технологічних укладів, на відміну від загальносвітових тенденцій щодо пріоритетів патентування галузей п'ятого технологічного укладу. Ця тенденція в майбутньому неминуче призведе до ще більшого відставання України від провідних країн світу й остаточної втрати можливості змінити економічну ситуацію в країні ([Інститут економіки та прогнозування НАН України](#)).

Період заміщення технологічних укладів створює для відстаючих, таких як Україна, країн вікно можливостей для ривка. Саме в такий спосіб відбувалися прориви у минулому столітті: Японія й Західна Європа були відновлені на основі четвертого технологічного укладу, швидке зростання якого вивело їх у світові лідери.

Випереджальне освоєння ключового фактора та формування ядра нового технологічного укладу можуть дати Україні поштовх до структурної перебудови економіки та забезпечення її стійкості.

Читайте більше у матеріалі В. Хаустова, к. т. н., вченого секретаря Інституту економіки та прогнозування НАН України, [«Патент на розвиток»](#), надрукованого у газеті «Дзеркало тижня. Україна» 27 липня 2019 р.

31.07.2019

Чудеса в решеті

На сторінках міжнародного громадсько-політичного тижневика «Дзеркало тижня» вийшла друком стаття заступника директора з наукової роботи Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України доктора економічних наук В. Соловйова, присвячена екскурсу у нетрі документалістики з галузі науково-технічної та інноваційної політики України ([Національна академія наук України](#)).

[Читати](#)

Міжнародний досвід

29.07.2019

Global Innovation Index 2019: Україна в Глобальному інноваційному індексі на 47 місці

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) повідомляє про оприлюднення щорічного звіту Global Innovation Index 2019, в якому порівнюється інноваційна діяльність 129 країн та економік світу ([ЄвроОсвіта](#)).

У звіті 2019 р. найбільш інноваційною країною визнано Швейцарію, за нею йдуть США, Нідерланди та Велика Британія. Україна в Глобальному інноваційному індексі 2019 р. посідає 47 місце, увійшовши до ТОП-3 країн економічної групи lower-middle income.

Головною темою Global Innovation Index 2019 р. Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) було обрано трансформацію сфери послуг охорони здоров'я.

[global-innovation-index-2019_full.pdf](#) (17.55 Мбайт)

02.07.2019

ЄПВ: презентовано стратегічний план розвитку до 2023 року

«Європейське патентне відомство (ЄПВ) оприлюднило свій стратегічний план розвитку до 2023 року (Strategic Plan 2023)... ([Інтелектуальна власність в інформаційному суспільстві](#)).

Стратегічний план 2023 сфокусований на досягненні п'яти цілей, які забезпечать здатність ЄПВ виправдати очікування своїх стейкхолдерів: залучення персоналу, модернізація ІТ-систем, належна якість, організація

європейської патентної мережі та стабільність розвитку. Документ також висвітлює ключові ініціативи в кожному напрямі та проекти, які будуть упроваджені протягом наступних чотирьох років.

Очікується, що план допоможе відомству долати складні нові виклики, продиктовані мережевим розширенням та глобалізацією світової економіки, появою нових гравців у патентній системі, швидкими технологічними змінами тощо...»

09.07.2019

Шукюров Н., доктор філософії по економіке, директор Парка високих технологій НАН Азербайджана

Национальная инновационная политика в действии

Национальная академия наук Азербайджана старается привлечь и научно поддержать такие инновационные проекты, которые приведут государство к лидерству в регионе по инновационным технологиям. На территории Азербайджана уже создано немало платформ для реализации инноваций, среди которых можно особо отметить Парк высоких технологий НАН Азербайджана.

[Докладніше див. додаток 21](#)

Проблеми енергозбереження

Схвалено національну ціль з енергоефективності на період до 2020 р. відповідно до європейських директив

На засіданні Кабінету Міністрів України схвалено національну ціль України з енергоефективності на період до 2020 р. відповідно до європейських директив. Відповідний проект розпорядження Уряду розроблено Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України у співпраці з міжнародними експертами, фахівцями Секретаріату Енергетичного Співтовариства та експертами сектору прогнозування розвитку ПЕК ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

[Докладніше див. додаток 22](#)

25.07.2019

Відокремлений підрозділ «Південно-Українська АЕС» та Південний науковий центр НАН України та МОН України підписали угоду про співробітництво

ВП «Південно-Українська АЕС» і Південний науковий центр (ПНЦ) НАН України та МОН України в липні підписали Генеральну угоду про

співробітництво в сфері підвищення ефективності та безпеки атомної енергетики. Документ скріпили підписами генеральний директор ВП «Південно-Українська АЕС» В. Лисниченко і голова ПНЦ НАН України та МОН України академік С. Андронаті.

[Докладніше див. додаток 5](#)

Гесць В., академік НАН України, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Про виконання цільового наукового проекту «економічні, техніко-технологічні та екологічні імперативи цільового розвитку енергетики України» // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 37–47.

У доповіді наведено результати досліджень, проведених у рамках виконання цільового міждисциплінарного наукового проекту НАН України «Економічні, техніко-технологічні та екологічні імперативи цільового розвитку енергетики України», розглянуто перелік заходів з реалізації нової енергетичної політики, розроблених на основі довгострокових сценаріїв взаємоузгодженого розвитку економіки і енергетики України та оцінювання обсягів споживання основних видів енергоресурсів.

[Завантажити](#)

Крижанівський Є., академік НАН України, ректор Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу; Єгер Д., член-кореспондент НАН України, головний науковий співробітник Інституту загальної енергетики НАН України

Про наукове забезпечення видобутку вуглеводневої сировини // Вісник НАН України. – 2019. – № 6. – С. 48–56.

У співдовіді наведено загальну характеристику перспектив нарощування видобутку вуглеводневої сировини в Україні з метою зміцнення енергетичної безпеки держави, розглянуто конкретні пропозиції щодо вирішення проблемних питань розвитку вітчизняної нафтогазодобувної галузі та подолання дефіциту власних енергоресурсів, визначено можливості наукових установ НАН України та Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу з наукового супроводу видобування нафти і газу.

[Завантажити](#)

17.07.2019

Який шлях обере Україна для розвитку зеленої енергії майбутнього

11 липня 2019 р. на українському новинному інтернет-порталі «Цензор.нет» було опубліковано статтю провідного наукового співробітника сектору прогнозування розвитку паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) Інституту економіки та прогнозування НАН України кандидата технічних наук О. Дячука, присвячене необхідності перейти в Україні на використання відновлюваних джерел енергії ([Національна академія наук України](#)).

[Читати](#)

Міжнародний досвід

28.08.2019

Федосенко Н.

Вітрові електростанції Європи можуть забезпечити енергією увесь світ до 2050 року

Згідно з новим дослідженням вчених з університету Сассекса (Велика Британія) і Орхуського університету (Данія), в Європі вдосталь місць для спорудження мільйонів вітряних турбін, які могли б забезпечити відновлюваною енергією увесь світ до 2050 р. ([EcoTown.com.ua](#)).

Міжнародна група дослідників стверджує, що для вітряних турбін придатні 4,9 млн квадратних кілометрів землі – 46 % від загальної площі Європи. 11 млн додаткових вітряних турбін могли б збільшити генерацію електроенергії більш ніж у 100 разів, ніж зараз. Цей стрибок необхідний для того, щоб запобігти кліматичній катастрофі. Велика частина Західної Європи сприяє створенню берегових вітряних електростанцій, тому що в цьому регіоні хороша швидкість вітру і рівнинні території.

05.08.2019

У Німеччині майже 50 % електроенергії згенеровано саме із відновлюваних джерел в I півріччі 2019 року

У I півріччі 2019 р. вперше в Німеччині із відновлюваних джерел енергії вироблено більше електроенергії, ніж із АЕС та вугільних ТЕС разом узятих ([Держенергоефективності України](#)).

Так, за 6 місяців ц. р. згенеровано: 47,3 % – із відновлюваних джерел енергії; 43,4 % – АЕС та ТЕС; 9,3 % – з газу; 0,4 % – з інших джерел. Такі дані надав Fraunhofer Institute for Solar Energy Systems.

При цьому, за даними Німецької асоціації енергетики та водного господарства (BDEW), збільшення виробництва електроенергії із відновлюваних джерел та зростання цін на квоти щодо викидів CO₂ сприяли скороченню викидів вуглекислого газу при генерації електроенергії. Так, у I

половині 2019 р. цей показник був приблизно на 15 % нижче, ніж за аналогічний період 2018 р. (<https://bit.ly/2k6Zd4o>).

Як бачимо, Німеччина вчоргове доводить, що забезпечувати енергопотреби країни у т. ч. завдяки «чистим» джерелам енергії – реально.

Детальніше за посиланням: <https://bit.ly/32N5ML1>.

29.07.2019

Нафтовий гігант Саудівська Аравія планує встановити першу вітроелектростанцію потужністю 400 МВт!

У найближчі 3 роки Саудівська Аравія, одна із лідируючих у світі країн-експортерів нафти, планує встановити першу вітроелектростанцію потужністю 400 МВт. ([Держенергоефективності України](#)).

Домовленості щодо реалізації проекту досягнуто із відомими компаніями «EDF Renewables» (<https://www.edf-re.com>) та «Masdar» (<https://masdar.ae>). Після введення в експлуатацію у I кварталі 2022 р. ця ВЕС стане найбільшою на Близькому Сході. У планах країни – вже у ц. р. оголосити тендери для ще 12 проектів відновлюваної енергетики загальною потужністю 3000 МВт.

До 2030 р. Саудівська Аравія має на меті встановити 60 ГВт потужностей «чистої» енергетики (<https://bit.ly/2kC7hKM>).

Більше цікавої інформації – за посиланням: <https://bloom.bg/2LAgkYB>.

Зарубіжний досвід організації наукової діяльності

ЄС

30.07.2019

Open Access Initiative opens Joint Research Centre facilities to scientists

«Европейская комиссия предлагает ученым из стран-членов Евросоюза и стран, участвующих в программе Horizon 2020, воспользоваться Центром совместных исследований (Joint Research Centre) в рамках Инициативы открытого доступа <...> Цель этого проекта – ускорить научный прогресс и повысить сотрудничество между научно-исследовательскими организациями по всему Евросоюзу. В первом раунде этого проекта, стартовавшего еще в 2017 году, было реализовано 12 научных проектов, еще 30 пока не закончены... ([Интеллектуальна власність в інформаційному суспільстві](#)).

Во втором раунде Инициативы открытого доступа авторы отобранных проектов смогут воспользоваться следующими лабораториями:

– лабораторией для разработки технологии водородного топлива в Нидерландах, которая позволяет протестировать водородные резервуары и топливные элементы в различных природных условиях;

- лабораторией по испытанию актинидных материалов в Германии, где ученые могут исследовать новое оборудование для атомных реакторов;
- лабораторией для измерения реакций и распада ядерных элементов в Бельгии...»

Республика Сербия

24.07.2019

Open science included in new Serbian law

«В Сербии приняли Закон о науке и исследованиях, который продемонстрировал поддержку открытой науки в этой стране. Принятие этого закона последовало через год после того как Министерство образования, науки и технологического развития (MESTD) – главное спонсорское агентство науки в Сербии – приняло национальную политику открытого доступа, обязав открыто публиковать результаты всех исследований, которые оно финансирует... ([Интеллектуальна власність в інформаційному суспільстві](#)).

Сербия стала первой страной на Балканах, которая закрепила принципы открытой науки на законодательном уровне <...> Статья 4 нового Закона о науке и исследованиях Сербии признает принципы открытой науки фундаментальными принципами науки и исследований. Статья 6 также полностью посвящена открытой науке, подчеркивая важность соответствия требованиям Европейской комиссии, которые обязывают открыто публиковать результаты всех исследований, спонсируемые Комиссией.

В свою очередь, Статья 72 нового закона посвящена прозрачности данных и подразумевает, что все данные сербских исследований должны быть доступны на сайте MESTD в машиночитаемом формате и с разрешением использовать их повторно...»

Азербайджанська Республіка

18.07.2019

Разрабатывается стратегия развития науки в Азербайджане на новом этапе

«Разрабатывается стратегия развития науки в Азербайджане на новом этапе», – сказал президент Национальной академии наук Азербайджана, академик А. Ализаде на передвижном заседании Президиума, которое состоялось 17 июля. Академик сообщил, что завершены работы по выполнению «Национальной стратегии по развитию науки в Азербайджанской Республике в 2009-2015 годах», отчет о мероприятиях, осуществленных в рамках этой стратегии, был представлен руководству республики ([Национальная академия наук Азербайджана](#)).

Президент НАНА рассказал о стратегическом плане, определяющем новые пути развития науки на 2020-2025 гг., и программе деятельности,

нацеленной на обеспечение устойчивого развития науки, которая найдет свое отражение в документе: «Здесь будут отражены направления дальнейшего развития НАНА и отечественной науки в целом; в то же время, будут выдвинуты предложения о внесении изменений в нормативно-правовые документы, относящиеся к законодательству в области науки, которые создадут возможности для расширения деятельности ученых и специалистов. Стратегический план будет разработан на основе совместных предложений Министерства образования Азербайджанской Республики, высших учебных заведений, а также научных отделений, научных учреждений и организаций НАНА. Затем окончательный проект документа будет представлен главе государства для утверждения».

КНР

20.08.2019

Китайская академия наук откроет первый центр в Израиле
[\(\[MIGnews.com\]\(http://MIGnews.com\)\).](http://MIGnews.com)

[Читати](#)

Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

IV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Стратегії, проблеми та розвиток економічних систем в умовах глобальної нестабільності», 2 березня 2019 року [Текст] : [зб. доп.] / Миколаїв. міжрегіон. ін-т розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна», Каф. економіки та інформ. технологій. – Миколаїв : ММІРЛ ВНЗ «Університет «Україна», 2019. – 94 с.

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Стратегії, проблеми та розвиток економічних систем в умовах глобальної нестабільності», яка відбулася 2 березня 2019 року (м. Миколаїв, Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»), в яких розглядаються проблеми та розвиток обліку, економіки та фінансів національних підприємств, організаційні та економічні аспекти ефективного управління національними підприємствами, моделі, методи та інформаційні технології в управлінні національною економікою в умовах глобалізації, а також питання конкурентоспроможності банківської системи, сталого розвитку концепції інвестування в умовах посилення нестабільності національної економіки тощо.

Шифр зберігання: ВА834914

Бурлай Т. В. Соціально-економічна конвергенція: теорія та практика [Текст] : монографія / Т. В. Бурлай ; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». – Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2019. – 363 с.

Розкрито змістові та оціночні характеристики соціально-економічної конвергенції. Виявлено специфіку міжкраїнних конвергенційних процесів у Євросоюзі з виокремленням досвіду новоінтегрованих постсоціалістичних держав Центрально-Східної Європи. З'ясовано умови та механізми конвергенції соціально-економічних систем України і ЄС, а також ризики потрапляння України в пастку дивергентності та шляхи її уникнення.

Для фахівців у галузі державного управління, макроекономічного моделювання та міжнародних економічних відносин, науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей.

Шифр зберігання: ВА830541

Всеукраїнська науково-практична конференція «Інтеграція України: європейський вимір», 22 березня 2019 року [Текст] : [тези доп.] / Ін-т модернізації змісту освіти, Нац. ун-т харч. технологій, Каф. міжнар. економіки, Ін-т інформатизації та моделювання економіки. – Київ : Нац. ун-т харч. технологій, 2019. – 127 с.

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інтеграція України: європейський вимір».

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

Шифр зберігання: ВА834911

Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації. Всеукраїнська науково-практична конференція, 2 березня 2019 року [Текст] : [тези доп.] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т міжнар. відносин, політології та соціології, Каф. світ. госп-ва і міжнар. екон. відносин. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2019. – 131 с.

Викладено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації», яка відбулася у м. Одеса 2 березня 2019 року.

Шифр зберігання: ВА834917

Матеріали науково-практичної конференції «Сучасні наукові погляди на економічний розвиток країни» (1-2 лютого 2019 року) [Текст] : [збірник]. – Хмельницький ; Херсон : Молодий вчений, 2019. – 107 с.

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції «Сучасні наукові погляди на економічний розвиток країни». Розглядаються загальні питання світового господарства та міжнародних економічних відносин, економіки та управління національним господарством, економіки та управління підприємствами, розвитку продуктивних сил і регіональної економіки, інноваційної та інвестиційної діяльності, бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, маркетингу та інше.

Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться економічною наукою, а також для широкого кола читачів.

Шифр зберігання: ВА834904

Сучасні напрями модернізації економіки та фінансової системи країни: реалії та можливості в умовах євроінтеграції. Міжнародна науково-практична конференція, 9 лютого 2019 року [Текст] : [тези доп.] / Запоріж. облрада [та ін.]. – Запоріжжя : Запоріж. держ. інж. акад., 2019. – 103 с.

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні напрями модернізації економіки та фінансової системи країни: реалії та можливості в умовах євроінтеграції», що відбулася у Запорізькій державній інженерній академії.

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасними проблемами та перспективами розвитку підприємництва та фінансово-економічного потенціалу регіону.

Шифр зберігання: ВА834913

Харазішвілі Ю. М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації [Текст] : монографія / Ю. М. Харазішвілі ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ : Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2019. – 303 с.

Запропоновано сучасну концепцію сталого розвитку з позицій безпеки, яка містить загальне системне уявлення про шляхи переходу від поточного становища об'єкта управління до бажаного. Обґрунтовано необхідність дотримання меж безпечного існування динамічних економічних систем, що пов'язує проблему сталого розвитку з проблемою безпеки. Викладена концепція базується на методології ідентифікації та стратегування сталого

розвитку з позицій безпеки й адаптивних методів регулювання щодо теорії управління для наукового обґрунтування стратегічного планування на середньо- та довгострокову перспективу. Запропоновано враховувати тіньові індикатори у складових сталого розвитку для розкриття адекватності реального стану економіки за допомогою розробленого методу її оцінки та детінізації. Доведено порушення загальності макроекономічної тотожності визначення ВВП за методом кінцевого використання на регіональному рівні та на основі цього запропоновано метод визначення тіньового чистого експорту через порушення на митниці та в міжрегіональному русі товарів і послуг. Продемонстровано можливості застосування викладених підходів на різних рівнях економічної діяльності. Розкрито подвійну роль тіньової економіки: як перешкоди сталому розвитку і як суттєвого резерву модернізації та зростання економіки України.

Для керівників центральних і місцевих органів влади, науковців, фахівців у сфері сталого розвитку, економічної безпеки та тіньової економіки.

Шифр зберігання: ВА830340

ДОДАТКИ

Додаток 1

11.07.2019

Відбулося засідання Координаційної ради з організації спільних робіт КБ «Південне» та наукових установ НАН України

4 липня 2019 р. в м. Києві в залі засідань Президії НАН України відбулося засідання Координаційної ради з організації спільних робіт Державного підприємства (ДП) «Конструкторське бюро (КБ) «Південне» імені М. К. Янгеля» та наукових установ НАН України. У засіданні взяли участь члени Координаційної Ради, запрошені представники наукових установ НАН України та ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» ([Національна академія наук України](#)).

Заслухавши та обговоривши доповіді Генерального директора ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» академіка НАН України О. Дегтярева, першого Віце-президента НАН України академіка НАН України В. Горбуліна та керівників робочих груп за напрямками спільних досліджень щодо стану виконання плану спільної науково-дослідної діяльності на 2019 рік Координаційна рада вирішила:

– відзначити ефективність організації та позитивні результати співробітництва ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» та наукових установ НАН України в рамках укладеної Генеральної угоди. Спільні дослідження проводяться згідно з ухваленими щорічними планами спільної науково-дослідної діяльності;

– керівникам робочих груп до жовтня поточного року з урахуванням виконання робіт у 2019 р. та Перспективного плану спільної науково-дослідної діяльності ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» і наукових установ НАН України на 2018-2022 рр. підготувати взаємоузгоджені пропозиції для включення до плану спільної науково-дослідної діяльності на 2020 р. та внесення на розгляд Координаційної ради в кінці 2019 р.;

– рекомендувати науковим радам цільових комплексних програм наукових досліджень НАН України, зокрема, Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2018-2022 рр., сприяти виділенню фінансування, необхідного для виконання досліджень за найважливішими напрямками спільної науково-технічної діяльності установ НАН України та ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля»;

– рекомендувати ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» продовжити та розширити практику залучення наукових установ НАН України в якості співвиконавців дослідно-конструкторських робіт.

– вважати доцільним продовжити практику відображення отриманих результатів спільних досліджень у інформаційному бюлетені та науково-практичному журналі «Космічна наука і технологія».

Основи співпраці між НАН України і КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» було закладено головним конструктором ракетно-космічної техніки академіком М. Янгелем. Саме за його ініціативою було створено Інститут технічної механіки НАН України і ДКА України, велика кількість вчених КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» увійшла до складу Академії наук України. Успіхи вітчизняної космічної галузі багато в чому залежали від багаторічної співпраці інститутів НАН України та КБ «Південне» імені М. К. Янгеля».

Довідково. 10 жовтня 2012 р. Президент НАН України академік Борис Патон та Генеральний конструктор – Генеральний директор КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» академік Олександр Дегтярев підписали Генеральну угоду про науково-технічне співробітництво між НАН України та ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» у сфері створення ракетно-космічної техніки. Для організації робіт було утворено Координаційну раду та сформовано спільні робочі групи.

Докладніша інформація – за посиланням: <https://bit.ly/2jUvpbh>.
(вгору)

Додаток 2

17.07.2019

Щодо дослідження «Оптимізація управління науковою сферою: закордонний досвід та рекомендації для України»

9 липня 2019 р. в Києві відбулася презентація дослідження [«Оптимізація управління науковою сферою: закордонний досвід та рекомендації для України»](#), виконаного провідним фахівцем Національного антарктичного наукового центру Богданом Олексюком на замовлення Громадської

організації «Український центр європейської політики». Чи містить цей документ серйозну, варту уваги аналітику – про це розмірковує заступник директора з наукової роботи Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України доктор економічних наук, професор В'ячеслав Соловійов. Його експертний відгук на презентоване дослідження подаємо далі ([Національна академія наук України](#)).

Слід одразу ж зауважити, що ні наукових, ані публіцистичних праць із цього (чи з наближеного) питання авторства Б. Олексюка виявити не вдалось. У зв'язку з чим постає питання, з якої причини ГО «Український центр європейської політики» замовила це дослідження саме йому.

У тексті дослідження багато статистичної інформації, яка характеризує науково-технічну діяльність в Україні та деяких інших країнах. Водночас, інтерпретація автором цих даних викликала справедливе здивування фахівців, які ознайомилися з текстом цього дослідження (з їхньою реакцією можна ознайомитися в інтернеті; наприклад: <https://bit.ly/2jY1Rtk>).

У першому розділі документу автор подає, як йому здається, загальну панораму механізмів управління наукою в розвинутих країнах. Але його погляд на ситуацію досить суб'єктивний, а часом і викривлений.

Зокрема, він пише, що близько 95 % витрат на наукові дослідження у США фінансують державні структури. Це не відповідає дійсності: взагалі у розвинутих країнах бюджетне фінансування науки складає, як правило, 10-30 % сукупного фінансування.

Не зрозуміло, чому автор зосередив свою увагу на Національному науковому фонді (ННФ), взявши його за приклад фінансування науки у США. Цікавіше було б розглянути Фонд національних інститутів охорони здоров'я, бюджет якого вчетверо більший, ніж у ННФ чи НАСА, і який через систему спінофф-компаній передав у світову економіку понад 2 тисячі технологій.

Що стосується Китаю як взірця для України, то тут за головний приклад слід брати уряд. Адже саме уряд Китаю різко, як ніхто у світі, підняв рівень фінансування науки за останні 20 років.

Велика Британія має багатий досвід коригування своєї науково-технічної політики залежно від ініціативи уряду та парламенту. За останні 20 років базовий департамент, який відповідає за підтримку науки, неодноразово змінювався й за назвою, і за структурою, і за змістом. Але цікавим є те, що деякі галузеві підрозділи цього департаменту не змінюються десятиліттями. Наприклад, Medical Council у 2014 р. відзначив своє 100-річчя. Крім того, для України було б цікаво запозичити досвід створення впроваджувальних організацій, які отримали назву «Катапульти». Водночас, нашій країні важко запозичити досвід Великої Британії, оскільки там міністрами (керівниками департаментів) можуть бути тільки парламентарі, що у нас заборонено.

Щодо досвіду Німеччини, то найбільш цікавим для України було б уміння брати участь у виконанні науково-технічних програм різних міністерств і відомств. До того ж, кілька років тому в Німеччині ухвалили державну програму «Процвітання через дослідження», тому було б непогано, якби наш Уряд наслідував цей приклад.

Аби наслідувати приклад Франції (за рекомендацією автора аналізованого дослідження), необхідно оволодіти вмінням французького уряду балансувати між ринковими й державними механізмами управління економікою. Це дуже важко і не завжди дає безумовно позитивні результати. У цілому ж, французька система управління наукою складна і навряд чи піддається копіюванню.

Польща може слугувати прикладом у використанні деяких механізмів управління наукою, проте як головний оптимізатор вона теж не підходить. До того ж, польська система досить гнучка й мінлива.

До інших зауважень можна додати таке.

1. Автор пише: «Університети розглядалися, насамперед, як навчальні установи, а університетська наука – як діяльність викладачів у вільний від основної роботи час. Через те університетська наука з державного бюджету СРСР не фінансувалася».

Це цілковита неправда. Станом на 1990 р. питома вага витрат на науку в СРСР складала: на систему вищої школи – 6,7 % сумарних витрат на НДДКР; на систему академій наук – 12,5 % сумарних витрат на НДДКР; на галузеву та заводську науку – 80,8 % сумарних витрат на НДДКР.

2. У тексті дослідження йдеться: «Заходи з подальшої інтеграції України в європейський та світовий науково-технологічний простір деталізовано в «Дорожній карті інтеграції України до Європейського дослідницького простору», розробленій МОН за участі представників наукової спільноти і погодженій Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій».

При цьому авторові, напевно, не відомо, що цей документ, підготовлений Міністерством освіти і науки України, не завізовано Міністерством юстиції України, тому він не має юридичної сили з тієї причини, що перший розділ цієї «Дорожньої карти» виключає можливість її виконання, оскільки узалежнює можливість виконання інших пунктів від задоволення економічних вимог до не відомо кого.

3. Автор звинувачує НАН України в намаганні «відігравати роль паралельного другого, якщо не першого, міністерства науки в Україні, роблячи в рамках обмеженого бюджету фактично те, що вважає за необхідне робити сьогодні керівництво Академії».

Згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», НАН України дійсно є самоврядною науковою організацією, проте в Кабінету Міністрів України ніколи не виникало думки, що Академія витрачає бюджетні гроші не за призначенням.

4. Автор пише: «Усупереч закону, близько половини членів Президії НАН є директорами або заступниками директорів наукових установ Академії».

Насправді у законодавстві відсутні положення, що забороняють членам Президії НАН України очолювати наукові установи.

5. Автор невмотивовано стверджує, що оплата праці в наукових установах НАН України «не відповідає практиці оплати праці наукових працівників у розвинутих країнах, де зарплата науковця зазвичай тісно пов'язана з його рейтингом, кількістю публікацій та виступів на наукових конференціях».

З цієї помилкової тези автор робить нічим не обумовлений висновок: «Очевидно, що нинішнє керівництво НАН України не здатне провести глибоке реформування системи фінансування академічних установ».

6. Якщо взяти до уваги зауваження інших фахівців, які знають і розуміють специфіку наукової діяльності, то здається більш ніж дивним такий висновок автора: «Таким чином, можна констатувати, що реформаторські зусилля останніх років стосувалися, в першу чергу, порівняно вузького сектора університетської науки, а також – Національного фонду досліджень, фінансування якого 2019 року не перевищуватиме 4 % від загального обсягу бюджетних видатків на науку. У той же час, керівництво НАН України фактично опиралося будь-яким спробам реального реформування».

У відповідь на підсумкову заяву автора про те, що «сучасний стан вітчизняної науки характеризується неефективною організаційною структурою системи наукових установ», можна лише нагадати про результати експертного дослідження [«Readiness for the Future of Production Report 2018»](#), опублікованого 2018 р. в матеріалах Давоського економічного форуму. З цього документа чітко випливає, що за критерієм готовності до майбутнього виробництва Україна має найвищі показники (порівнянні з показниками високо розвинутих країн) за рівнем інтелектуального потенціалу, який значною мірою формується завдяки академічній науці.

Усе це в сукупності свідчить про цілковиту некомпетентність автора у тематиці зазначеного дослідження.

([вгору](#))

Додаток 3

17.07.2019

Ініціатива Харківського регіону: стан науково-технічної сфери України та основні кроки її реформування. «Харківська наукова платформа»

Харківський регіон завжди був і залишається одним із флагманів розвитку української економіки, в якому зосереджена велика кількість високо-технологічних підприємств, науково-дослідних інститутів та

університетів. Завдяки тому, що саме у Харкові тісно поєднались якісна вища освіта, потужний науковий потенціал та провідні виробничі компанії країни, за безпосередньої участі, а дуже часто і за ініціативою харків'ян, в Україні вже прийнято багато прогресивних законів або змін до них, розроблено значну кількість дієвих дорожніх карт та стратегій розвитку як окремих галузей економіки, так і країни в цілому. З точки зору науковців, зараз існує нагальна потреба переусвідомлення на рівні керівництва країни ролі науково-технічної сфери та перегляду принципів її функціонування ([Національна академія наук України](#)).

З наявних тенденцій розвитку науково-технічної сфери (НТС) у світі та реалій в Україні, можна зробити наступні висновки:

Фактично Україна вже відстала від провідних країн світу і починає відставати від деяких країн, що розвиваються. За часи незалежності України наука, технології та інновації втратили свою пріоритетність в державній політиці та виявилися незатребуваними економічною практикою; ще більший розрив спостерігається на рівні державної політики в галузі освіти, науки та інновацій в цілому. Незважаючи на очевидний у світі рух від Індустрії 3.0 до Індустрії 4.0 Україна, навпаки, пішла по шляху деіндустріалізації та детехнологізації економіки. В цьому є провина не лише державних інституцій, але й приватного сектору – постійні зауваження про неконкурентоспроможність вітчизняного виробника на європейському та світовому ринках є, зокрема, результатом небажання вітчизняного бізнесу вкладатися в НТС: за 15 років з початку складання рейтингу EU Industrial R&D Investment Scoreboard жодна публічна компанія України не потрапила до нього, тобто не інвестувала більше 25 млн євро на рік у науково-технічні розробки.

Існуюча в Україні державна система управління науково-технічною та інноваційною сферою показала свою неієздатність. Згідно з діючим законодавством роль центрального органу виконавчої влади, відповідального за єдину освітню, науково-технічну та інноваційну політику, покладено на Міністерство освіти і науки (МОН) України. Однак цей досвід виявився негативним для України, адже завдання розвитку високих технологій, трансферу технологій, створення інноваційної інфраструктури просто потонули у проблемах освіти (дошкільна, позашкільна, середня, професійно-технічна, вища) і були усунуті на задній план, що призвело до поглиблення розриву між освітою і науково-технічною сферою.

Національна рада з питань розвитку науки і технологій (НРНТ) є основним консультативно-дорадчим органом при Кабінетові Міністрів України з формування та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Наразі даний орган не спроможний виконувати той перелік завдань, який покладено на нього відповідно до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність».

Незважаючи на постійну декларацію провідної ролі університетів, заклади вищої освіти України поки що не стали центрами наукової

діяльності, натомість наявне все більш суттєве відокремлення наукових установ від освітньої сфери, зокрема, в частині підготовки висококваліфікованих кадрів (магістратура, аспірантура, докторантура).

Більше того, бездіяльність профільних міністерств стосовно законодавчих змін вже призвела до провалу інтеграції України в науково-технологічний простір ЄС.

Слід зауважити, що базове законодавство України рухається у бік світових тенденцій розвитку НТС, однак ефективність його реалізації на виконавчому рівні не витримує жодної критики – наявні численні вертикалі управління освітою і наукою слабо взаємодіють одна з одною, що в результаті призводить до їх неефективної роботи. Таким чином постає необхідність впорядкування функцій виконавчої влади, академічних та освітніх закладів, інших суб'єктів сфери освіти і науки, а також необхідність впорядкування реалізації державної політики у цих сферах та термінового введення дієвих змін до діючого законодавства.

Незважаючи на наявну законодавчу базу, в країні фактично не працює ринок інновацій та трансферу технологій, у зв'язку з чим існує нагальна потреба в удосконаленні механізмів взаємодії бізнесу та науки, впровадження податкових та інших стимулів щодо заохочення інвестицій у високотехнологічні сектори економіки та у наукову сферу.

Значний відтік висококваліфікованих кадрів для галузі освіти та науки став в сучасних умовах питанням національної безпеки. Його вирішення можливе, в першу чергу, за умови виконання Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» в частині забезпечення фінансування наукових досліджень відповідно до світових стандартів. Можливим є впровадження в Україні світового досвіду стосовно залучення іноземних спеціалістів до роботи у державних наукових установах, однак чинне законодавство не дозволяє реалізовувати таку загальновідому модель трудових відносин. Тому існує нагальна необхідність виконання Кабінетом Міністрів України положень Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», а також імплементації у законодавство України механізмів залучення іноземних наукових спеціалістів до роботи у державних наукових установах.

Виходячи з вищенаведеного пропонується наступне:

1. Прийняти рішення на рівні РНБО про реформування наукової та освітньої сфери, як стратегічно важливих для національної безпеки. На виконання цього рішення розробити Концепцію розвитку освіти та Концепцію розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. На основі затверджених Указом Президента України Концепцій доручити Кабінету Міністрів України розробити Стратегію розвитку освіти та Стратегію розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності на період до 2030 року. Створити міжвідомчу робочу групу із розробки дорожніх карт реалізації Стратегій.

2. Завершити процедуру інтеграції України в науковий європейський простір.

3. За практикою провідних країн, зокрема європейських, на базі існуючого Міністерства освіти і науки створити два міністерства:

3.1. Міністерство просвіти, до компетенції якого віднести забезпечення формування та реалізацію державної політики у сфері дошкільної, загальної середньої та професійно-технічної освіти.

3.2. Міністерство вищої освіти, науки і технологій, МінВООНТ, до компетенції якого віднести формування та реалізацію державної політики у сферах вищої освіти, науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій.

4. Зняти обмеження, що накладаються на наукові установи та ЗВО щодо розпорядження бюджетними коштами, які істотно гальмують розвиток і реформування вітчизняної наукової сфери. Зокрема:

– скасувати заборону щодо збільшення чисельності працівників наукових установ (п. 10 Додатку до Постанови КМУ від 11 жовтня 2016 р. № 710 «Про ефективне використання державних коштів»)

– припинити мораторій на створення в Україні нових Державних цільових науково-технічних програм (п. 12 Додатку до цієї ж постанови), забезпечивши їх відповідним фінансуванням;

– скасувати заборону на проведення наукових симпозіумів, конгресів тощо за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (п. 17 Додатку до цієї ж постанови);

– ліквідувати обмеження щодо граничних сум на придбання обчислювальної техніки, програмних засобів, приладів, обладнання та устаткування, що безпосередньо використовується в науковій та науково-технічній діяльності (Постанова КМУ від 4 квітня 2001 р. № 332 та інші нормативні акти);

– внести зміни до Постанови КМУ від 27 лютого 2019 р. № 145 «Про внесення змін до Порядку реєстрації технологій та їх складових, що створені чи придбані за бюджетні кошти або створені чи придбані підприємствами державної форми власності» у частині можливості виключення з процедури підприємств державної форми власності, які не фінансуються державою та не мають за потрібне здійснювати трансфер технологій;

– негайно скасувати дію Постанови КМУ від 12 червня 2019 р. № 496 «Про внесення змін до постанов КМУ від 27 грудня 2001 р. № 1756 [«Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір»] і від 23 грудня 2004 р. № 1716 [«Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності»].

5. З метою реалізації принципу самоврядності НАН України та національних галузевих академій наук, який закріплено у ст. 17, 18, 42 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», покласти на МОН України здійснення лише керівництва системою державної атестації та

її методичного забезпечення, а організацію і проведення – на президії НАН України та національних галузевих академій наук або галузевих міністерств, у віданні яких перебувають наукові установи (внести відповідні зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 р. № 540).

6. Забезпечити виконання положень розділу VI Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що набувають чинності з 01 січня 2020 року, а саме:

ч. 2 статті 36:

«...Держава гарантує встановлення ставок (окладів науковим працівникам державних наукових установ (вищих навчальних закладів), виходячи з розрахунку посадового окладу молодшого наукового співробітника на рівні не нижче подвійної середньої заробітної плати у промисловості в цілому по Україні»;

ч.2 статті 48:

«...Держава забезпечує бюджетне фінансування наукової і науково-технічної діяльності у розмірі не менше 1,7 відсотка валового внутрішнього продукту України».

7. Розробити окремий механізм фінансування наукових та науково-технічних розробок в галузі національної безпеки (оборона, ядерні та космічні технології, медицина, метрологічне забезпечення у відповідності зі стандартами ЄС тощо).

8. З метою скорочення розриву між рівнем розвитку вітчизняної науки й освіти та вимогами індустрії 4.0 розробити Концепцію діджиталізації науково-освітньої сфери, де мають бути закладені принципи та конкретні заходи щодо активізації запровадження цифрових технологій у науково-освітній простір України, підготовки науково-педагогічних кадрів й спеціалістів, здатних працювати в умовах індустрії 4.0, підтримки й додаткового фінансування наукових та науково-освітніх установ, діяльність яких спрямовано на розвиток цифрових технологій та їх запровадження у вітчизняну науку та економіку.

9. Розробити державну програму цільового кредитування для заохочення власників підприємств різних галузей, які впроваджують у виробництво вітчизняні інноваційні технології, проводять реконструкцію, модернізацію та удосконалення промислового обладнання із залученням виключно українських інжинірингових компаній та вітчизняних виробників, розробити і впровадити систему беззаставних банківських гарантій для кредитування науково-технічних розробок, особливо експортних.

10. Внести зміни до Закону України від 08.09.2011.№ 3715-VI «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» у частині можливості безпосередньої участі наукових установ та ЗВО у виконанні державних цільових програм за власні кошти та за спрощеною процедурою.

11. Внести зміни до п. 181.1, ст. 181, розділ V Податкового кодексу України в частині скасування сплати ПДВ державними неприбутковими

установами, які фінансуються з державного бюджету, з будь-якої суми виконаних робіт, послуг.

12. Проаналізувати та реформувати систему головних розпорядників бюджетних коштів в галузі освітньої та наукової діяльності, зокрема оптимізувати відомчу підпорядкованість установ, що фінансуються з державного бюджету.

13. Провести заходи щодо реформування структури управління НАН України та галузевих академій наук України. Діяльність Національних академій наук має забезпечувати їх випереджальну роль в порядку денному стосовно формування та реалізації економічної та соціальної політики держави, у формуванні технологічно орієнтованих інноваційних точок економічного зростання шляхом реалізації повного інноваційного циклу «фундаментальні дослідження – прикладні дослідження – науково-технічні та експериментальні розробки – дослідне виробництво».

14. Розглядати законодавчі ініціативи Президента, Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств, особливо в частині формування переліку пріоритетних напрямів розвитку чи/або бюджетних пропозицій лише за висновком НРНТ. Внести зміни до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в частині залучення Наукового комітету НРНТ, а також НАН України (президента НАН України) до поточної роботи Кабінету Міністрів України.

15. Для підвищення якості наукових розробок та створення конкурентоспроможного наукового продукту розробити дієві механізми щодо залучення до роботи в наукових установах та ЗВО іноземних спеціалістів без отримання дозволу на це від державних органів.

16. Внести зміни у принципи формування державних витрат на науку, зокрема, видатки державного бюджету України на науково-дослідні або науково-технічні роботи мають бути спрямовані за такими напрямками:

16.1. Базове бюджетне фінансування наукових установ, що складається із коштів на утримання інфраструктури, обладнання наукових установ та існуючий кадровий науковий потенціал. Це фінансування спрямовується головним розпорядникам бюджетних коштів на пряму;

16.2. Конкурсне фінансування наукових досліджень та науково-технічних робіт;

16.3. Державні цільові науково-технічні програми, механізм фінансування яких визначається рішенням Кабінету Міністрів України;

16.4. Національні проекти зі стратегічних напрямів, механізм фінансування яких визначається рішенням Кабінету Міністрів України.

Зазначені пропозиції потребують внесення змін до наступних законодавчих актів:

– Бюджетний та Податковий кодекси, Кодекс законів про працю.

– Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну

освіту» – в частині впорядкування функцій новоствореного Міністерства освіти.

– Закони України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про трансфер технологій» – в частині впорядкування функцій новоствореного Міністерства вищої освіти, науки і технологій.

– Закони України «Про інноваційну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про наукові парки», «Про банки і банківську діяльність» – для побудови дієвої інноваційно-інвестиційної інфраструктури.

– Інші закони та законодавчі акти України, зміни до яких будуть необхідні для проведення реформи.

([вгору](#))

Додаток 4

24.07.2019

Вчені Академії – про переваги та недоліки різних моделей накопичувального рівня пенсійної системи

Міжнародний громадсько-політичний тижневик «Дзеркало тижня» опублікував статтю наукового співробітника відділу грошово-кредитних відносин Інституту економіки та прогнозування НАН України Сергія Зубика «Накопичувальний рівень пенсійної системи: у пошуках моделі та параметрів» ([Національна академія наук України](#)).

На початку публікації зазначається, що на черзі – структурний етап пенсійної реформи в Україні, який передбачає запровадження обов'язкового накопичувального компонента пенсійної системи. Водночас складними видаються питання забезпечення передумов запровадження накопичувальної системи та досягнення консенсусу щодо її моделі і базових параметрів.

Серед таких передумов автор статті вказує на необхідність створення належної системи регулювання та нагляду, здатної надійно захистити права пенсіонерів. Для цього, на думку експерта, щонайменше треба прийняти законодавство, яке передбачало б консолідацію наглядових функцій у сфері накопичувального пенсійного забезпечення та встановлювало б необхідні повноваження, незалежність і інституційну спроможність наглядового органу.

С. Зубик також наголошує, що складно буде досягти консенсусу щодо моделі та базових параметрів обов'язкового накопичувального рівня пенсійної системи. Архітектуру цієї моделі було визначено ще у 2003 р. законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», який наразі є чинним, але не діючим у тій частині, що стосується обов'язкового накопичувального рівня.

Закон передбачає створення Накопичувального фонду як цільового позабюджетного фонду, до якого учасники перераховуватимуть страхові внески, та дозволяє учасникам як альтернативу спрямовувати страхові внески

до тих недержавних пенсійних фондів, що отримають ліцензію на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування.

Подібну модель передбачено законопроектом, представленим у березні цього року Національною комісією з цінних паперів і фондового ринку (НКЦПФР). Відповідно до неї учасники обов'язкового накопичувального рівня матимуть можливість сплачувати пенсійні внески або до Накопичувального фонду, що є особою публічного права, або до авторизованих недержавних пенсійних фондів. При цьому учасники Накопичувального фонду додатково можуть обирати авторизовану компанію, яка управлятиме їхніми пенсійними накопиченнями.

Нарешті, зауважує експерт, як кардинально інша — повністю децентралізована — подається модель, що передбачена депутатським проектом закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» (№ 6677). Відповідно до цього документа акумулювання та управління коштами накопичувального рівня здійснюватимуть виключно недержавні пенсійні фонди. Ця модель передбачає, що централізованим залишиться виконання лише окремих адміністративних функцій, таких як збір страхових внесків чи ведення персоніфікованого обліку, які забезпечуватиме Пенсійний фонд.

Докладно про переваги та недоліки різних моделей накопичувального рівня пенсійної системи читайте у повній версії статті Сергія Зубика за посиланням: <https://bit.ly/2lsZUW4>.

(вгору)

Додаток 5

25.07.2019

Відокремлений підрозділ «Південно-Українська АЕС» та Південний науковий центр НАН України та МОН України підписали угоду про співробітництво

ВП «Південно-Українська АЕС» і Південний науковий центр (ПНЦ) НАН України та МОН України в липні підписали Генеральну угоду про співробітництво в сфері підвищення ефективності та безпеки атомної енергетики. Документ скріпили підписами генеральний директор ВП «Південно-Українська АЕС» Володимир Лисниченко і голова ПНЦ НАН України та МОН України академік Сергій Андронаті. Термін дії угоди - 5 років ([Національна академія наук України](#)).

Предметом угоди є співпраця ВП «Південно-Українська АЕС» і Південного наукового центру НАН України у сфері збалансованого розвитку атомної енергетичної промисловості півдня України на основі впровадження сучасних досягнень вітчизняної та світової науки в сфері атомної енергетики, радіоекології, радіаційної безпеки, гідрофізики і гідрохімії. Угода передбачає реалізацію науково-технічних і організаційних заходів, спрямованих на

всєбїчну спїльну дїяльнїсть, яка стосуєтьсѧ, в свою чергу, пїдвїщення ефектївностї і безпеки атомної енергетики.

«Пїрїоритетним напрямом нашої спїльної дїяльностї є, перш за все, забезпечення Пївденно-Української АЕС комплексом наукових і технїчних заходїв, якї реалїзуютьсѧ у рамках продовження термїну експлуатацїї енергоблоку № 3, – конкретизує голова ПНЦ НАН України і МОН України академїк Сергїй Андронатї. – Крім цього, ми плануємо впровадити новї і вдосконалити вже дїючі системи забезпечення радїацїйної та екологїчної безпеки атомної станцїї, модернїзувати системи контролю за наявнїстю тритїю в повітрї і водному середовищї, оптимїзувати методики вїдбору і пїдготовки проб для визначення їзотопїв рїзних елементїв в атмосферних опадах. У планах також конкретизувати схеми і кїлькїсть пунктів стацїонарного спостереження, якї розташованї в 30-кїлометровїй зонї. Це – неповний перелїк робїт, якї ми будемо реалїзовувати в рамках угоди, і якї, сподїваємосѧ, здїйснять позитивний вплив на безпечну експлуатацїю Пївденно-Української атомної станцїї».

За час виконання заходїв ВП «Пївденно-Українська АЕС» і Пївденний науковий центр НАН України для обговорення та вирїшення актуальних питань сформуують спїльні робочї групи і комїсїї. У разї необхідностї до спївпрацї будуть також залученї компетентнї науковї установи і органїзацїї.

Довїдково.

ВП «Пївденно-Українська АЕС» – основа Пївденно-Українського енергетичного комплексу, розташованого в Миколаївській областї, яка забезпечує потреби в електричній енергїї рєгїону з населенням понад 5 млн осїб. До складу енергокомплексу входять: Пївденно-Українська АЕС (3 атомнї енергоблоки сумарною встановленою потужнїстю 3000 МВт), Олександрївська ГЕС на рїччї Пївденний Буг (2 гїдроагрегати, сумарна потужнїсть 9,8 МВт) і Ташлицька ГАЕС (в експлуатацїю введено першу чергу: 2 гїдроагрегати загальною робочою потужнїстю в генераторному режимї 320 МВт, у стадїї будївництва друга черга – гїдроагрегат № 3).

У 1996 роцї як вїдокремлений пїдроздїл пїдприємство увїйшло до складу ДП «Нацїональна атомна енергогенеруюча компанїя «Енергоатом». За роки їснування ВП «Пївденно-Українська АЕС» вироблено понад 550 млрд кВт / год електричної енергїї. ВП «Пївденно-Українська АЕС» сертифїковане за мїжнародними стандартами: ISO 9001 дїє до: 2015 «Системи управлїння якїстю. Вимоги», ISO 14001 дїє до: 2015 «Системи екологїчного управлїння. Вимоги та настанови щодо застосовування», OHSAS 18001: 2007 «Система управлїння гїгїєною та безпекою працї. Вимоги». З 2014 року пїдприємство очолює Володимир Лисниченко.

(вгору)

29.07.2019

Укладено Меморандум про співробітництво з Міжвідомчим науково-дослідним центром з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України

23 липня 2019 р. в Інституті економіко-правових досліджень НАН України відбулась робоча зустріч з представниками Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України. Сторони обмінялися думками щодо питань подальшої співпраці у сфері наукового експертного та аналітичного забезпечення боротьби з організованою злочинністю в сфері економіки. Під час зустрічі за ініціативою Центру було укладено Меморандум про співробітництво ([Національна академія наук України](#)).

Передбачається, що співробітництво буде відбуватися стосовно організації, координації та проведення спільних наукових досліджень з питань, що становлять інтерес для Сторін; участі у розробці засад державної безпекової політики, проектів законодавчих та нормативно-правових актів, стратегій, концепцій і програм з питань забезпечення національної безпеки, боротьби з організованою злочинністю в економічній сфері (як на національному, так і міжнародному рівнях); здійснення наукової експертизи (оцінки) проектів законів та інших нормативно-правових актів, науково-експертне забезпечення вирішення найбільш складних правових питань в сфері економіки як в інтересах Сторін, так і в інтересах інших органів державної влади та суб'єктів господарювання всіх форм власності (як на національному, так і міжнародному рівнях); участі в інформаційно-аналітичному забезпеченні діяльності РНБО України та інших державних й правоохоронних органів з комплексних проблем боротьби з організованою злочинністю в сфері економіки, у тому числі й транснаціональною, інших питань згідно з функціональними напрямками діяльності Сторін; організації і проведення спільних нарад, круглих столів, експертних зустрічей; створення за участю представників Сторін творчих (авторських) колективів і робочих груп з метою виконання спільних науково-дослідних робіт; обміну науковими, інформаційними, довідковими та іншими виданнями і матеріалами, у тому числі електронними, які не містять інформації з обмеженим доступом(порядок такого обміну визначається Сторонами); підготовки й видання спільних наукових, науково-методичних та інформаційно-аналітичних праць (матеріалів); сприяння впровадженню результатів наукових та аналітичних досліджень Сторін у законотворчу та правозастосовну діяльність; сприяння у підготовці й атестації наукових кадрів, у тому числі шляхом стажування і обміну досвідом, участі науковців Сторін у роботі спеціалізованих вчених рад і редколегій наукових журналів; надання консультацій з питань, що відносяться до компетенції експертів і науковців Сторін.

Докладніша інформація – за посиланням:
<http://www.iepd.kiev.ua/?p=9571>
(вгору)

Додаток 7

05.08.2019

Міжнародна конференція «Астрономія в Україні: від археоастрономії до астрофізики високих енергій»

15–17 липня 2019 р. Головна астрономічна обсерваторія (ГАО) НАН України (м. Київ) відзначала свій 75-річний ювілей. Цій святковій події була присвячена міжнародна наукова конференція «Астрономія в Україні: від археоастрономії до астрофізики високих енергій» ([Національна академія наук України](#)).

Святкування розпочалося з покладання квітів до пам'ятної дошки академікові Олександрові Яковичу Орлову — засновникові й першому директорові Обсерваторії. Перед покладанням квітів чинний директор ГАО НАН України академік Ярослав Яцків розповів про тематику конференції, наголосивши на різноманітності обговорюваних питань, котрі стосуються як археоастрономії, так і найсучасніших досліджень. Археoaстрономія – царина науки про небо, котра сформувалася в другій половині ХХ століття, предметом її вивчення є астрономічні уявлення людей давнини. Ярослав Яцків відмітив, що на конференції будуть доповіді й з найсучаснішого напряму досліджень, котре стосується відкриття ще одного вікна у Всесвіт, яким є гравітаційні хвилі. Їхнє існування вчені теоретично передбачили давно – більш ніж півстоліття тому, а експериментально виявили 2015 р.

Промовець розповів про академіка О. Я. Орлова (1880–1954) – геолога, геофізика, астронома, талановитого організатора наукової діяльності, непересічну особистість, принципову людину, зусиллями якої засновано Головну астрономічну обсерваторію НАН України.

Перший день святкових заходів – День відкритих дверей Обсерваторії. ГАО НАН України відвідали діти й дорослі, аматори астрономії і ті, хто ще мало знає про цю надзвичайно цікаву науку. Відвідувачі побували в Музеї історії ГАО НАН України, в павільйонах телескопів, послушали цікаві розповіді.

Упродовж другого дня, 16 липня, відбулося урочисте відкриття конференції, а також пленарні й секційні засідання. Відкрив конференцію директор Обсерваторії академік Я. Яцків. Потому відбулися пленарні засідання, а у другій половині дня – секційні засідання <...> В останній день свята, 17 липня, відбулися третє пленарне засідання, на якому було представлено 5 цікавих доповідей, а згодом – сесія стендових доповідей, зустрічі у відділах Обсерваторії. Зокрема, під час цих зустрічей ветеранам Обсерваторії вручено подяки ГАО НАН України.

У другій половині дня відбулося спільне засідання Вченої ради ГАО НАН України та Відділення фізики й астрономії НАН України, присвячене 75-річчю з дня заснування Обсерваторії. Засідання відкрив академік-секретар Відділення академік В. Локтєв. Після цього віце-президент Академії академік В. Кошечко вручив співробітникам Обсерваторії почесні відзнаки НАН України.

Ще один вид нагородження у цей святковий день – Золота медаль імені академіка О. Я. Орлова ГАО НАН України. Цю почесну відзнаку директор Обсерваторії Я. Яцків вручив академікові М. Андрієвському (НДІ «Астрономічна обсерваторія ОНУ ім. І. І. Мечникова», м. Одеса), академікові О. Коноваленкові (РІ НАН України, м. Харків), доктору фізико-математичних наук В. Івченкові (КНУ ім. Тараса Шевченка), В. Тарадієві (МЦ АМЕД НАН України, м. Київ), ветеранам ГАО НАН України О. В. Мороженку, членам-кореспондентам НАН України Р.І. Костику, Б. Ю. Жиляєву. Таку ж нагороду вручено і колишньому директорові Обсерваторії І. К. Ковалю, котрий тепер живе у м. Чернігові.

<...> Докладніша інформація – за посиланням:

<https://www.mao.kiev.ua/index.php/ua/konferenciiahmen>

(вгору)

Додаток 8

20.08.2019

Bridge2ERA EaP – Конкурс з інтеграції країн Східного партнерства в Європейський дослідницький простір

Оголошено конкурс, метою якого є залучення німецьких заявників та їхніх партнерів з країн Східного партнерства до поточної та майбутньої рамкової дослідницької програми шляхом спільних дослідницьких та інноваційних проектів, що повинно забезпечити інтенсивну та довгострокову співпрацю. Офіційні проектні заявки можуть подаватися до 6 грудня 2019 року ([Національна академія наук України](#)).

Мета надання підтримки

В останні роки Вірменія, Грузія, республіка Молдова та Україна набули статусу країн асоційованих до рамкової програми ЄС «Горизонт 2020». Тим не менше, їхня участь у цій програмі порівняно низька. Це тим більше стосується Білорусі та Азербайджану, які ще не асоційовані до рамкової програми дослідження. Двостороннє наукове співробітництво між Німеччиною та країнами Східного партнерства, яке систематично розвивалося ВМВФ протягом останніх років і десятиліть, тепер має також сприяти їх активній участі і на європейському рівні.

Метою цього заходу підтримки є залучення німецьких заявників та їхніх партнерів з країн Східного партнерства до поточної та майбутньої рамкової програми «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА» (2021 – 2027) шляхом спільних дослідницьких та інноваційних проектів, що повинно забезпечити інтенсивну та довгострокову співпрацю. В рамках заходу підтримується як розбудова

існуючої кооперації, так і налагодження нових контактів для ініціювання нової співпраці.

Партнерам по співробітництву надається можливість формувати багатосторонні консорціуми та готувати заявки в рамках Європейських рамкових програм дослідження на основі спільної науково-дослідної та інноваційної діяльності.

У випадку підготовки заявок на гранти ERC партнерам по співпраці надається можливість подавати заявки на окремі гранти ERC на основі спільної наукової діяльності з науковими установами Східного партнерства.

Участь у конкурсі відкрита для науковців з усіх дисциплін, які можуть зробити відповідний внесок у визначені нижче теми. Фінансова підтримка надається на обмін персоналом, координацію міжнародної кооперації, а також організацію заходів/семінарів. **Предметом підтримки** є підготовка заявок на науково-дослідні та дослідно-конструкторські проекти програми ЄС «Горизонт 2020», відповідно до тематичних напрямів, з якими можна ознайомитись за посиланням: <https://bit.ly/2Wi4tAm>.

Оскільки програмні області «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА» ще юридично не затверджені, конкурс «Bridge2ERA EaP 2019» передбачає подачу проектних заявок згідно з пріоритетами, які еквівалентні зазначеним вище пріоритетам HORIZON 2020.

Заявки можуть подаватися німецькими вищими навчальними закладами, позауніверситетськими науково-дослідними установами та іншими установами, що виконують наукові дослідження, а також підприємствами, зокрема малими та середніми підприємствами (МСП), які відповідають цілям та умовам гранту.

Проектна Заявка подається німецькою стороною з принаймні одним партнером із країн Східного партнерства (Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Республіка Молдова, Україна). Участь партнерів з інших країн у дослідницькому проекті можлива, якщо це надає переваги для проекту.

Згідно умов конкурсу підтримка надається у формі безповоротних грантів. Розмір гранту становить максимум 40 000 €, за участі МСП до 50 000 € строком до 24 місяців.

Строк подачі проектної заявки

Офіційні проектні заявки можуть подаватися до 6 грудня 2019 р.

Докладно з умовами конкурсу можна познайомитися за посиланням: <https://www.bmbf.de/foerderungen/bekanntmachung-2475.html>.

(вгору)

Додаток 9

25.07.2019

Україна долучилася до пілотного проекту Євросоюзу для розвитку проривних технологій та інновацій

Україна почала співпрацю з пілотним проектом Євросоюзу для розвитку проривних технологій та інновацій – Європейською радою інновацій (EIC).

Вона створена для підтримки інноваторів, підприємців, невеликих компанії та вчених з яскравими ідеями та бажанням вийти на міжнародний рівень. Загальний бюджет пілоту становить понад 2 млрд євро на 2019-2020 рр. ([Урядовий портал](#)).

Які саме фінансові інструменти доступні та як їх можуть отримати українські винахідники та інноватори – про це розказали самі експерти ЕІС під час інформаційного дня «ЕІС Roadshow», що пройшов у Міністерстві освіти і науки України.

«Сьогодні ми зробили перший важливий крок: поінформували представників бізнесу, стартапів, науково-дослідних установ та університетів України про початок та можливості співпраці в межах нової програми Європейської ради інновацій. Сподіваємося, що ця співпраця буде розвиватися та посилюватися», – зазначив генеральний директор з питань досліджень та інновацій Єврокомісії, експерт ЕІС Стефан Уакі.

• Проєкт об'єднує у собі частину інструментів програми «Горизонту 2020», а також передбачає нові підходи та фінансові інструменти. Передбачені 3 таких інструменти:

• Pathfinder – гранти на передові дослідження нових технологій. Загальний бюджет становить близько 660 млн євро на 2019-2020 рр.

• Accelerator funding – фінансування інноваційних стартапів. Загальний бюджет становить понад 1,3 млрд євро на 2019-2020 рр.

Зосередження на приватних інвестиціях (VC, Invest EU).

Також у межах проєкту надаватимуть необхідні консультації та створять мережу даних всіх проєктів та потенційних інвесторів.

Довідково. 21-22 березня 2019 р. Європейською комісією було створено пілотний проєкт Європейської ради інновацій (European Innovation Council – ЄРІ). Метою діяльності ЄРІ є виявлення, розвиток і підтримка проривних технологій та інновацій від початкового етапу (розробки інноваційного продукту) до його комерціалізації, виведення на ринок шляхом запровадження у серійне виробництво. Одним із пріоритетних завдань ЄРІ є поліпшення умов, в яких інновації можуть бути реалізовані на усіх етапах розвитку.

ЄРІ працює на новаторсько-орієнтованій основі і є унікальним осередком, де винахідник зможе зустрітись з інноватором, а об'єднавши зусилля (ідеї) поспілкуватися й віднайти інвестора.

([вгору](#))

Додаток 10

22.07.2019

Стартував конкурс спільних українсько-польських науково-дослідних проєктів на 2020-2021 роки – пропозиції приймають до 23 вересня

22 липня 2019 р., почався конкурс спільних українсько-польських науково-дослідних проєктів для реалізації у 2020-2021 рр. Він оголошений

Міністерством освіти і науки України та Міністерством науки та вищої освіти Республіки Польща ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Подати пропозицію можна до 23 вересня 2019 р.

Конкурс відкритий для будь-яких лабораторій чи науково-дослідних груп вишів, науково-дослідних установ та підприємств обох країн, зокрема, молодих вчених і викладачів.

До участі приймаються проекти відповідно до пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки:

1. Комп'ютерні та новітні виробничі технології (лазерні, високоточні, мехатронні, роботизовано, плазмові, оптоелектронні, сенсорні тощо);
2. Енергетичний менеджмент та енергоефективність;
3. Екологія та управління навколишнім середовищем;
4. Науки про життя, нові технології, здоров'я та запобігання найрозповсюдженішим хворобам, біотехнології, біоінжиніринг та генетика;
5. Нові речовини та матеріали;
6. Соціальні та гуманітарні науки;
7. Оборонні технології.

Основні критерії оцінки – наукова відповідність, цінність проекту, взаємодоповнюваність дослідницьких груп, перспективність співпраці.

Докладніше про конкурс, умови участі та фінансування проєктів – за [посиланням](#).

Більше інформації також можна отримати за номером: (044) 287 82 76

Форма заявки доступна для завантаження [тут](#).

Важливо, що керівники та учасники проєктів можуть подавати кілька заявок. Однак отримати фінансування керівники зможуть тільки за 1 проєктом.

([вгору](#))

Додаток 11

11.07.2019

Науковці з 20 країн світу взяли участь у конференції зі статистичної фізики, що днями пройшла у Львові

3-6 липня 2019 р. у Львові тривала «5-а Конференція зі статистичної фізики: сучасні тенденції та застосування», організована Інститутом фізики конденсованих систем НАН України у співпраці з Львівським національним університетом імені Івана Франка, Національним університетом «Львівська політехніка» та Львівською міською радою ([Національна академія наук України](#)).

Конференція стала ювілейною та присвячувалася двом датам – 50-річчю утворення у Львові відділу статистичної теорії конденсованих систем київського Інституту теоретичної фізики АН УРСР, з якого згодом організувався Інститут фізики конденсованих систем НАН України, та 110-ї річниці від дня народження видатного фізика, математика і

механіка Миколи Миколайовича Боголюбова, який свого часу підтримав ідею академіка Ігоря Рафаїловича Юхновського щодо утворення у Львові осередку зі статистичної фізики.

Цей захід продовжив серію міжнародних конференцій зі статистичної фізики в Україні. Перші такі конференції організовувались у Львові з ініціативи І. Р. Юхновського ще в 1970-х роках. У новітньому форматі ці зібрання відродилися 2005 р.

У роботі конференції взяли участь 132 дослідники з 20 країн Європи, Азії та Америки, які працюють у галузі теорії м'якої речовини, квантової статистики, комп'ютерного моделювання та фізики складних систем. Тематика виступів стосувалася дослідження систем із конкуруючими взаємодіями, колоїдних дисперсій, полімерів, біологічних систем, води та різноманітних водних систем, квантових розрахунків для фізики конденсованої речовини, магнітних фазових переходів, фрустрованих магнетиків, динамічних стекел, широкого спектру методів комп'ютерного моделювання для різноманітних об'єктів, зокрема, динамічної нерівноважної молекулярної динаміки, моделювання на поверхнях розділу, дослідження складних систем – від моделі Ізинга до соціофізики й інформаційних теорій у зв'язку зі статистичною фізикою.

Упродовж конференції було виголошено 15 запрошених і 39 усних доповідей, а також представлено 82 стендові доповіді.

Запрошеними доповідачами були: Д. ді Капріо (Франція), А. Цях (Польща), Дж. Чіккотті (Італія), А. Дютех (Франція), С. Флеш (Південна Корея), Дж. Фрірікс (США), Г. Каль (Австрія), Р. Кенна (Велика Британія), К. Перлеоні (Італія), Й. Ріхтер (Німеччина), І. Русочатцакіс (Велика Британія), Дж. Руокко (Італія), М. Саф'яннікова (Німеччина), А. Сейтсонен (Франція), Й. Шнайд (Польща).

За результатами стендової сесії міжнародною конкурсною комісією відзначено 6 доповідачів – М. Гвоздь (Україна), О. Добуш (Україна), К. Карлову (Словаччина), М. Красницьку (Україна), М. Поспішила (Чехія), Д. Степанюк (Україна) – і вручено їм відповідні призи.

Супутнім заходом конференції стала III Робоча нарада «Системи з конкуруючими електростатичними і короткодійними взаємодіями» (Львів, 1-2 липня 2019 р.), організована Інститутом фізики конденсованих систем НАН України в рамках наукового проекту Програми ЄС «Горизонт 2020», який виконується в Інституті.

Львів укотре підтвердив статус провідного не лише українського, а й світового наукового центру зі статистичної фізики.

Детальнішу інформацію можна знайти на сторінці конференції: <http://www.icmp.lviv.ua/statphys2019/index.html>.

(вгору)

23.07.2019

Які виші отримають 100 млн грн на базове фінансування науки – стартувала атестація наукової діяльності ЗВО, податися можна до 5 вересня

МОН запустило процес державної атестації наукових напрямів вишів, за результатами якої вони вперше зможуть отримати кошти на базове фінансування науки. Відповідна [інформація](#) була розміщена на сайті МОН 23 липня 2019 р. ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

На цей рік держава передбачила на базове фінансування науки в університетах 100 млн гривень. Кошти зможуть отримати ті виші, які отримають найвищу оцінку. Важливо, що проходити атестацію буде не заклад у цілому, а його наукові напрями: загалом їх передбачено 7.

Для визначення кращих було розроблено спеціальну методику. Вона враховує досить широкий спектр показників наукової діяльності закладу за останні 5 років. Зокрема, оцінюватиметься новизна та практична цінність наукових результатів, інтегрованість у світовий освітньо-науковий простір, перспективи розвитку тощо.

Оцінку ефективності здійснюватимуть експерти за відповідними напрямами, а результати атестації затверджуватиме атестаційна комісія.

У підсумку кожен напрям відноситимуть до однієї з трьох груп – А, Б, В – або визнаватимуть таким, що не пройшов атестацію. З 1 вересня цього року отримати кошти на базове фінансування зможуть ті заклади, наукові напрями яких будуть віднесені до групи А.

Передбачається, що в майбутньому базове фінансування надаватимуть також для групи Б.

Щоб пройти атестацію, заклад має подати до МОН заявку та необхідні інформаційні матеріали. Кінцевий термін подання документів – 5 вересня 2019 року.

Докладніша інформація та форми заявок: <https://cutt.ly/LwnPkmo>.

Читайте також: [Нове обладнання, більша зарплата для вчених, розвиток передових досліджень – КМУ затвердив порядок використання 100 млн грн на базове фінансування науки у вишах](#)

([вгору](#))

08.07.2019

Уже створено 10 Центрив колективного користування науковим обладнанням в університетах, до кінця року їх буде 15, – Лілія Гриневич

Сьогодні вже створено 10 Центрив колективного користування науковим обладнанням (ЦККНО) в університетах. 9 з них – 2018 р., а ще 1 центр відкрито цьогоріч у Харківському національному університеті

радіоелектроніки. Загалом до кінця 2019 р. існуватиме 15 ЦККНО у вишах. Про це розповіла Міністр освіти і науки Л. Гриневич 8 липня 2019 р., під час преспідходу в Сумському національному аграрному університеті. ([Урядовий портал](#)).

«Наша ідея, яку ми втілюємо останні 3 роки цього Уряду: ми будуємо мережу Центрів колективного користуванням науковим обладнанням в університетах країни. У чому ця ідея полягає? Для сучасної науки обладнання є надзвичайно дорогим. І в наших університетах є проблема зношеності обладнання, яке не відповідає потребам сучасної науки. Дуже складно забезпечити в кожному закладі таке обладнання. І навіть значно багатші країни, ніж Україна, йдуть шляхом створення мережі таких центрів. Ми обираємо кращі університети в певній сфері і саме там розміщуємо лабораторії, які стають центрами, куди приїхати для проведення досліджень і вимірювань можуть науковці з інших вишів та наукових інститутів», – зазначила Л. Гриневич.

Ця програма була започаткована МОН 2018 р. Зокрема, того ж року було створено ЦККНО «Лабораторія екологічного землеробства та природокористування» в Сумському національному аграрному університеті.

Основні напрями досліджень, які здійснюються в лабораторії:

- визначення вмісту важких металів у ґрунті;
- визначення вмісту важких металів у природних та стічних водах;
- визначення вмісту нітратів у продукції рослинництва;
- визначення вмісту кисню у воді та стічних водах;
- оцінка рівня радіаційного забруднення;
- визначення концентрації речовин у різноманітних розчинах (зокрема, стічних водах, реагентах, органічних розчинниках, кислотах тощо);
- оцінка кислотності ґрунту;
- оцінка родючості ґрунту.

У центр вкладено 4 млн грн. 3,5 млн – це цільові кошти Міністерства освіти і науки, а ще 500 тис. грн – кошти СумНАУ.

Загалом на проєкт зі створення центрів 2018 р. було передбачено 33 млн грн та ще 33 млн грн – 2019 р. Також планується 56 млн грн інвестицій на 2020 р.

([вгору](#))

Додаток 14

22.08.2019

Оголошено конкурс на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених та стипендій НАН України для молодих вчених

Згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 23.08.1994 № 582 «Про стипендії Президента України для молодих вчених», Президії НАН України від 30.05.2018 № 182 «Про Положення про стипендії Президента України для молодих вчених та Порядок проведення конкурсу на здобуття

стипендій Президента України для молодих вчених» і Положенням про стипендії Національної академії наук України для молодих вчених, затвердженим постановою Президії НАН України від 02.03.2016 № 66, зі змінами, внесеними до нього постановами Президії НАН України від 21.03.2018 № 99 і від 13.06.2018 № 193, Президія НАН України оголошує з 1 вересня 2019 р. конкурси на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених і стипендій НАН України для молодих вчених ([Національна академія наук України](#)).

Стипендії Президента України для молодих вчених (далі – стипендії Президента України) та стипендії Національної академії наук України для молодих вчених (далі – стипендії НАН України) присуджуються на конкурсних засадах строком до двох років.

Остаточне рішення про присудження стипендій Президента України приймає президія Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки. Стипендії НАН України призначаються за рішенням Президії НАН України.

Стипендії Президента України та НАН України присуджуються двічі на рік за результатами відповідних конкурсів.

Участь у конкурсі на здобуття стипендій Президента України можуть взяти аспіранти і наукові працівники науково-дослідних інститутів (далі – претенденти) та інших наукових установ, організацій, підприємств НАН України (далі – організація). Вік осіб, які висуваються на здобуття стипендій Президента України, не може перевищувати 35 років для тих, хто має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, та 40 років для тих, хто має науковий ступінь доктора наук або навчається у докторантурі, на час їх висунення для участі у конкурсі на здобуття стипендій Президента України.

Претенденти на здобуття стипендій Президента України обов'язково повинні мати наукові результати (не менше трьох з перерахованих форм: монографія, наукова стаття, зокрема опублікована у виданні, що входить до наукометричних баз Web of Science, Scopus (Index Copernicus для гуманітарного та соціоекономічного напрямів), наукова доповідь, охоронний документ на інтелектуальну власність, нормативно-правовий документ або науково-методичний документ, звіт), а також можливість проводити наукові дослідження.

Участь у конкурсі на здобуття стипендій НАН України можуть взяти молоді вчені наукових установ, організацій та підприємств НАН України (далі – організація), віком до 35 років, які мають вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або молоді вчені, які мають науковий ступінь доктора наук або навчаються в докторантурі і яким не виповнилося 40 років на момент присудження стипендії.

Претенденти на здобуття стипендій НАН України, які не захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії), повинні мати опубліковані наукові праці.

Висунення претендентів на здобуття стипендій Президента України і НАН України здійснюється вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою (далі – рада) організації за місцем основної роботи (навчання) зазначених претендентів. Рішення про висунення претендентів приймаються радою відкритим або таємним голосуванням (за визначенням ради) за умови присутності не менше двох третин від її складу та вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх членів ради.

Матеріали для кожного претендента на здобуття стипендій Президента України і НАН України включають:

- витяг з протоколу засідання ради про висунення претендента на здобуття стипендій Президента України або НАН України за результатом відкритого або таємного голосування членів ради (1 стор.), завірений керівником організації;

- письмові рекомендації не менше двох докторів наук, які особисто обізнані з науковими здобутками та здібностями претендента (за винятком претендентів – докторів наук та докторантів, які висунуті на здобуття стипендій НАН України);

- відомості про претендента, завірені відділом кадрів за місцем роботи (навчання): прізвище, ім'я, по батькові, дата, місце і рік народження, місце роботи, навчання (для аспірантів і докторантів – рік навчання в аспірантурі або докторантурі), посада, науковий ступінь, вчене звання (час присудження), службова і домашня адреса, телефони, факс, електронна пошта, згода на обробку персональних даних;

- перелік наукових результатів претендента на здобуття стипендії Президента України, поданих за формами, перерахованими у цьому інформаційному повідомленні;

- список наукових публікацій претендента на здобуття стипендії НАН України за останні п'ять років, підписаний автором і завірений керівником організації, а також копії найважливіших (не більше 3-х) наукових праць за час наукової діяльності (для монографій – анотація, обсягом до 2 стор. друкованого тексту).

Зазначені матеріали (у двох примірниках) двічі на рік (до 20 березня і 20 вересня) надсилаються поштою або подаються особисто претендентом до відповідного відділення НАН України (для наукових установ при Президії НАН України – до Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України). Матеріали, що оформлені з порушенням вимог, не розглядаються.

Необхідно **звернути увагу**, що відповідно до абз. 2 п. 9 Положення про стипендії Президента України для молодих вчених, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.1994 № 582 (зі змінами), у разі досягнення стипендіатом, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, 35 років та 40 років стипендіатом, який має науковий ступінь доктора наук або навчається в докторантурі, виплата стипендії Президента України припиняється.

Президія НАН України нагадує, що вчена (науково-технічна) рада наукової установи НАН України, в якій працюють стипендіати Президента України та НАН України, повинна здійснити атестацію їхньої наукової роботи і надіслати короткий звіт про досягнуті ними результати до відповідного відділення НАН України (для наукових установ при Президії НАН України – до Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України), враховуючи, що відділення НАН України та Комісія по роботі з науковою молоддю НАН України до 5 жовтня 2019 р. мають подати свої пропозиції до Науково-організаційного відділу Президії НАН України для узагальнення.

([вгору](#))

Додаток 15

10.07.2019

Команди українських науковців зможуть об'єднуватися в державні ключові лабораторії, щоб шукати рішення великих спільних проблем – постанова КМУ

Уряд прийняв рішення, що відкриває можливість створення в Україні державних ключових лабораторій (ДКЛ) – це будуть команди науковців, що об'єднуватимуться попри відомче підпорядкування та сферу досліджень для вирішення масштабних сучасних проблем. [Відповідна постанова](#) була ухвалена 10 липня 2019 р. під час засідання Кабінету Міністрів України ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

«Це дасть можливість об'єднувати ресурси різних наукових закладів для вирішення спільних завдань. Такої системи на сьогодні немає. Кожен чимось займається своїм, але в кожного є своя інфраструктура, свої можливості. І якщо їх дати можливість об'єднувати, то ми будемо ефективнішими, зокрема, й що стосується розвитку національної науки», – прокоментував Прем'єр-міністр України В. Гройсман.

Міністр освіти і науки Л. Гриневич відзначила, що сьогодні Україна фінансує вузькі програми досліджень, однак провідні країни світу відходять від цього й спрямовують кошти на міждисциплінарні проекти. У них науковці з абсолютно різних закладів та сфер працюють над вирішенням спільних глобальних проблем.

«І ми підхоплюємо цей тренд, що є в усіх провідних країнах при фінансуванні науки. Цей порядок, який ми приймаємо, дасть можливість, щоб різні українські наукові групи з наукових установ, університетів могли незважаючи на відомче підпорядкування, різні сфери об'єднуватися для проведення певного великого, актуального дослідження», – пояснила Л. Гриневич.

Під це вони зможуть отримувати кошти з різних джерел – від держави, бізнесу, міжнародних організацій тощо. Зокрема, передбачається надання грантів на лабораторії від Національного фонду досліджень.

«Це фактично ще один «пазл» реформи науки, що тісно пов'язаний з іншими її елементами.

Наприклад, було створено Нацфонд досліджень, який даватиме гранти під проєкти вчених чи колективів незалежно від їх підпорядкування. І якраз одним з напрямів буде фінансування державних ключових лабораторій, звісно, на конкурсній основі. Також передбачається, що ДКЛ будуть пов'язані з мережею центрів колективного користування науковим обладнанням, яку ми зараз створюємо у вишах. Саме ця інфраструктура може використовуватися лабораторіями, бути їхньою базою», – додала Міністр.

У прийнятій постанові чітко прописана процедура створення ДКЛ. Так, отримати статус лабораторій зможуть як нові юридичні особи, так і об'єднання наукових груп наукових установ та/або університетів, академій, інститутів на основі договору про спільну наукову діяльність.

Для отримання статусу ДКЛ, треба буде подати такі документи:

- лист з визначеного напрямку досліджень і розробок;
- обґрунтування надання статусу;
- план наукової і науково-технічної діяльності;
- положення про державну ключову лабораторію;
- копії установчих документів або копію договору про спільну наукову діяльність;
- інформаційну довідку щодо можливих джерел фінансування діяльності.

Ці документи надаються МОН, яке забезпечує їхній розгляд спеціальною міжвідомчою комісією. До неї увійдуть представники центральних органів влади, НАН, галузевих академій, Нацфонду досліджень, Наукового комітету Нацради з розвитку науки і технологій, закладів вищої освіти та наукових установ.

Статус ДКЛ вперше надаватиметься на 5 років. Потім цей термін може бути подовжено за результатами діяльності лабораторії.

([вгору](#))

Додаток 16

15.07.2019

Стартував четвертий конкурс МОН для молодих вчених – у попередні роки вже отримали підтримку 256 проєктів

15 липня 2019 р. стартував уже четвертий конкурс МОН для наукових проєктів молодих вчених. Загалом у попередні роки отримали підтримку 256 таких проєктів, у які вже інвестовано майже 130 млн грн. Для продовження фінансування незавершених робіт попередніх конкурсів та підтримки переможців цьогорічного конкурсу МОН планує закласти у бюджет 100 млн грн на 2020 р. Про це розповіла Міністр освіти і науки Л. Гриневич під час спілкування з журналістами в межах робочої поїздки на Івано-Франківщину ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

«Я хочу сказати, що всі регламенти і процедури цього конкурсу розроблялися спільно з молодими ученими. Тому вони надзвичайно прозорі, й можна прослідкувати, яким чином обираються переможці. Власне, за цей час, щоб було зрозуміло, за три роки сумарно в цих конкурсах перемогли 256 проєктів молодих учених. Щодо фінансування, 2016-го ми почали з 12 млн грн. І щороку ця сума збільшується. Цього року це вже 75 млн грн. І ми сподіваємось, що далі, наступного року, ці кошти будуть зростати. Чому? Тому що молоді вчені показують дуже хорошу результативність, у них надзвичайно цікаві проєкти. Частина із них завершилася серйозними науковими розробками», – пояснила Л. Гриневич.

Участь у конкурсі можуть брати молоді вчені, які працюють або навчаються у вишах чи наукових установах, підпорядкованих МОН.

У 2016-2018 рр. було проведено 3 таких конкурси. 2016 року в його межах отримали фінансування 79 проєктів, 2017-го – 123, 2018-го – 54. Частина цих проєктів вже завершилася, а частина ще виконується.

На 2019 р. на цей конкурс було закладено 75 млн грн – 23 з них пішли на фінансування робіт переможців 2018 р. (вони почали виконуватися 2019-го), а 52 млн грн – на продовження раніше початих робіт. На 2020 р. планується довести бюджет конкурсу до 100 млн гривень.

Цьогоріч перший етап конкурсу – відбір проєктів на рівні університетів та наукових установ – триватиме з 15 липня до 9 вересня.

Проєкт повинен мати тривалість виконання до 3 років. Його керівник має бути або кандидатом наук віком до 35 років, або докторантом (доктором наук) віком до 40 років. Граничний вік виконавців – 35 років.

Роботи на конкурс приймаються за 11 напрямками, які відповідають пріоритетам програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт-2020».

Відібрані на рівні вишів чи наукових установ проєкти подаються до МОН для подальшої експертизи. Її здійснює спеціальна Експертна рада МОН куди, зокрема, входять й самі молоді науковці. Експертиза триватиме до 11 жовтня.

Оцінювання кожного проєкту проводитимуть 5 експертів. Загальна кількість балів рахуватиметься як середнє арифметичне значення оцінок від трьох експертів, що знаходяться у діапазоні між найнижчою та найвищою. Тобто, найвища та найнижча оцінки не враховуються. Це має забезпечити більш якісну та об'єктивну експертизу.

На основі висновків експертів Конкурсна комісія МОН має до 2 грудня визначити переможців. Виконання цих проєктів почнеться з 2020 р.

(вгору)

Додаток 17

22.07.2019

МОЗ: «Гроші пішли за дослідженнями» – новий підхід до фінансування медичної науки

Відтепер в Україні буде цільове фінансування медичної науки на інноваційні наукові проєкти, а не фінансування ставок, як це було раніше.

Вже з вересня цього року фінансування відбуватиметься за новим принципом, що забезпечить ефективне використання коштів платників податків. Розповідаємо про нові справедливі правила фінансування, які заклади отримають більше коштів, хто і як здійснює перегляд досліджень, як на дослідження впливатиме імпаکت-фактор і які переваги змін ([Урядовий портал](#)).

Як змінилося фінансування закладів, що займаються медичною наукою

Заклади вищої освіти, заклади післядипломної освіти та наукові установи, що належать до сфери управління МОЗ України, надали в Міністерство звіти про наукову діяльність. За цими звітами відповідна Комісія оцінила результати їхньої діяльності. Тепер більше фінансування отримають заклади, що займаються науковою діяльністю на сучасному міжнародному рівні, які публікують свої роботи у вагомих наукових виданнях.

Так, наприклад Національний інститут раку отримає найбільше коштів за результатами нового підходу до фінансування медичної науки. За зміненими чіткими правилами – «гроші йдуть за дослідженням» – з вересня 2019 р. заклад отримає 4,26 млн грн. Тоді як раніше за розподілом згідно зі штатним розкладом Інститут отримував 2,64 млн грн.

Більше коштів отримає і Харківський національний медичний університет – 3,22 млн грн. А відповідно до штатного розкладу заклад отримував 1,46 млн грн.

Водночас Одеський національний медичний університет не подав звіти, відповідно і не отримав фінансування. Крім того, деякі заклади не отримали фінансування з державного бюджету, а виконання деяких науково-дослідних робіт буде завершено до вересня 2019 р. за такими причинами:

дослідження не мали актуальності, практичного значення, наукової новизни та таких результативних показників як статті у виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Web of Science, PubMed та Scopus;

установи/заклади надавали недостовірну інформацію про публікації у журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз, що є академічно недоброчесним. Наприклад, вказані у звіті дослідження не мали ніякого відношення до теми роботи, були опубліковані не в роки виконання роботи.

Докладно про нові правила фінансування

Наукові відкриття в медицині можуть кардинально трансформувати систему надання медичних послуг, допомогти зберегти та продовжити життя пацієнта. Старий принцип фінансування науково-дослідних робіт в Україні не був орієнтований на результат: державні кошти йшли не на наукові розробки, а на фінансування ставок.

Тепер діє алгоритм, за яким перерозподіляється фінансування між закладами вищої освіти, закладами післядипломної освіти та науковими

установами, що належать до сфери управління МОЗ України, відповідно до чітких критеріїв:

Група	Результативність та ефективність наукових досліджень	Фінансування
I	Наявність статей за темою науково-дослідні роботи у виданнях з імпаکت-фактором більше 1. Також може бути залучене додаткове фінансування, налагоджена співпраця з міжнародними установами, отримані міжнародні патенти.	2x (379,0 тис. грн)
II	Наявність більше 3 статей у виданнях, що індексуються наукометричними базами Web of Science, PubMed та Scopus. Також може бути налагоджена співпраця з українськими та міжнародними установами, отримані українські патенти.	1,5x (284,3 тис. грн)
III	Наявність 1-2 статей у виданнях, що індексуються наукометричними базами Web of Science, PubMed та Scopus або за рішенням комісії враховуючи публікації в українських фахових виданнях і актуальність дослідження.	X (189,5 тис. грн)

Переваги нового принципу фінансування для медичної науки:
 ефективне використання коштів платників податків;
 орієнтація на кінцевий результат, тобто інноваційні відкриття, що визнаються на міжнародному рівні та публікуються у виданнях, що індексуються наукометричними базами Web of Science, PubMed та/або Scopus та мають імпакт-фактор;
 інтеграція української медичної науки у світову науку через публікації в наукових виданнях, що високо цінуються за кордоном;
 можливість брати участь у міжнародних конкурсах на гранти.

Хто і як оцінює звіти закладів

Звіти закладів оцінює Комісія Міністерства охорони здоров'я України з перегляду звітів про стан виконання наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок. До Комісії МОЗ України входять члени Наукової ради Національного фонду досліджень України та Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій. Щоби забезпечити прозорість та об'єктивність, а також виключити корупційну складову, кожен звіт надавався Комісії без вказання назви установи та виконавців.

Інформацію, подану закладами вищої освіти, закладами післядипломної освіти та науково-дослідницькими установами, щодо наявності публікацій у виданнях, що мають імпакт-фактор більше 1, перевіряла Національна наукова медична бібліотека України на прохання МОЗ України, в якій є доступ до наукометричної бази даних Web of Science.

Чому необхідний імпакт-фактор

Імпакт-фактор – показник співвідношення цитування міжнародних наукових журналів, їхньої значимості. Залежно від кількості публікацій в наукових виданнях з різним імпакт-фактором можна оцінити актуальність дослідження та його доброчесність.

Не існує національної медичної науки. Медична наука не може розвиватись в ізоляції. Існує універсальна наука. Тому імпакт-фактор дозволяє справедливо порівняти результативність наукових робіт українських інституцій медичної науки та стимулювати найсильніших.

Результат змін

Тепер гроші ходять за ефективними дослідженнями – це чесна конкуренція між науковими командами за наявні в держави кошти.

За новою прозорою системою науковці будуть орієнтуватися на публікацію своїх досліджень у журналах, які мають високий імпакт-фактор. Що більше кращих дослідників (які мають високий індекс Гірша, статті у журналах з високим імпакт-фактором) візьмуть на роботу керівники установ/закладів, то більше отримає фінансування установа/заклад.

Важливо нагадати, що зараз всі державні наукові установи/заклади мають можливість подати заявку на [безкоштовне підключення](#) до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science та Scopus.

Також установи/заклади можуть подавати заявки на грантове фінансування до міжнародних організацій. Міністерство охорони здоров'я вже організувало кілька семінарів в рамках проекту «Міжнародні проекти, конкурси та гранти в Україні». Ці безоплатні семінари дозволять науковцям і освітянам зрозуміти особливості подачі заявок на гранти та міжнародні проекти, навчитись встановлювати ефективні контакти з міжнародними партнерами.

([вгору](#))

Яцків Я., академік НАН України, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України, голова Науково-видавничої ради НАН України

Публікаційна активність НАН України та нові тренди Європи щодо відкритого доступу до публікацій // Вісник НАН України. – 2019. – № 5. – С. 46–47.

<...> Фактично План S визначає один вид журналів для наукових статей – журнали відкритого доступу і один шлях до публікування – Золотий шлях. Кошти за публікації при цьому мають сплачувати науковці з власних джерел чи грантів дослідницьких центрів.

Очевидно, що реалізація Плану S призведе до поглиблення розриву між дослідниками з багатих та бідних країн, а також подальшого розриву між, так би мовити, «фізиками і ліриками». Тому План S наразився на спротив насамперед видавців наукової продукції, зокрема найстарішого у світі видавництва Elsevier, які не хочуть забезпечувати повністю відкритий доступ і втрачати читацьку передплату, а також численних науковців, які прагнуть зберегти свободу і самостійно обирати видання, визначати спосіб представлення результатів власних наукових досліджень.

Проблеми впровадження Плану S в Україні. Як ці новації можуть позначитися на вітчизняній науковій періодиці і до чого вони спонукають? Це питання підводить нас до необхідності усвідомлення різниці між видавничою діяльністю (що ми публікуємо) та публікаційною активністю (де публікують нас). Нова для нас, та й у світі, проблема публікаційної активності спонукає до:

- оптимізації мережі наукових періодичних видань;
- запровадження найсучасніших видавничих технологій;
- укладання стратегії видавничої діяльності НАН України в цілому;
- формування комплексу заходів зі стимулювання публікаційної активності науковців.

Однак у разі впровадження в Україні Плану S у повсякденну практику ми вже маємо деякі стартові переваги. Фактично відкритий доступ у нас є, але водночас існує істотний дисбаланс між його функціонуванням і законодавчим забезпеченням, якого практично немає. З одного боку, бібліотеки в Україні не мають коштів для передплати наукових видань і майже нічого не передплачують. Фінансування отримують засновники видань та видавці – наукові установи та університети. Видання наукової продукції у нас не є прибутковим бізнесом, тож спротиву видавців, що нині спостерігаємо у Європі, не буде. В Україні вже й так запроваджено відкритий доступ – крім відкритих ресурсів багатьох періодичних видань офіційно функціонують три інституції, які збирають, зберігають і забезпечують доступ до опублікованих результатів наукових досліджень, – Національна бібліотека

України ім. В. І. Вернадського, Книжкова палата України імені Івана Федорова і Національний репозитарій академічних текстів.

З іншого боку, чинне законодавство України не передбачає можливості офіційної оплати публікацій не лише у вітчизняних, а й, тим більш, у закордонних виданнях. На сьогодні електронні журнали не отримують свідоцтва про державну реєстрацію в Міністерстві юстиції України, тобто фактично це – самвидав. Права автора та його захист від спекуляцій з боку користувача мають забезпечувати ліцензії відкритого доступу Creative Commons. Вони є електронними. Проте в Україні всі договори, укладені не у письмовій формі, є нелегітимними, або, як кажуть, «нікчемними». В ЄС всі питання щодо розміщення публікацій у різних виданнях, обміну авторами і статтями із забезпеченням фінансових пільг вирішуватимуться за допомогою угод між видавцями. В Україні ж фактично немає повноправних видавців фахової наукової літератури. Чи зможе кожна наукова установа налагодити контакти із закордонними видавцями, які щороку готують сотні видань різного тематичного спрямування і зацікавлені у «пакетній» співпраці?

Що ж потрібно зробити, щоб відкритий доступ не знищив науково-видавничу діяльність Академії?

1. Укласти стратегію реформування науково-видавничої діяльності задля запровадження засад відкритого доступу на рівні НАН України та наукових установ, яка передбачатиме оптимізацію мережі наукових періодичних видань, а також інтеграцію видань у професійного видавця з покладанням на нього відповідальності за забезпечення функціонування відкритого доступу відповідно до світових вимог.

2. Розробити для наукових установ пропозиції щодо впровадження системи стимулювання вчених, а саме: надання допомоги їм у підготовці статей до високорейтингових видань, оплати публікацій у таких виданнях за вибором ученого, а також щодо умов ефективної співпраці із закордонними авторами, які хочуть публікуватися у виданнях НАН України.

3. Ініціювати зміни в чинному законодавстві стосовно механізмів укладання ліцензійних договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в іншій, ніж письмова, формі, оферт, а також офіційної оплати видавничої діяльності з грантових та інших коштів на наукові дослідження незалежно від джерела фінансування.

[Повний текст](#)
(вгору)

Додаток 19

22.08.2019

Вперше держава зможе підтримувати науку через гранти – порядок їх надання визначив Уряд

Відтепер державне фінансування науки в Україні може відбуватися в формі грантів – це дозволить більше зорієнтувати дослідження на потреби

держави та розширити канали державної фінансової підтримки науковцям. Відповідний порядок був прийнятий Кабінетом Міністрів ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

«Цим документом ми запропонували докорінно нову філософію бюджетного фінансування української науки – грантової підтримки. Ця форма – загальноприйнята у світі, але ми, на жаль, фактично не використовували її для державної підтримки науки та інновацій», – зазначила Міністр освіти і науки Л. Гриневич.

До цього фінансування науки державою відбувалось двома способами:

- бюджетне фінансування діяльності наукових установ;
- укладання договорів на виконання розробок.

В обох випадках держава є замовником та кінцевим власником результатів. Це, по-перше, суттєво обмежує можливості впровадження створених технологій. А, по-друге, іноді викликає сумніви, чи доцільно державі бути власником прав інтелектуальної власності на розробки в інтересах галузей, які давно вже приватизовані.

Натомість грантова підтримка – це буде своєрідний спосіб державно-приватного партнерства – вчених та суспільства – у сфері науки і технологій. З його допомогою держава зможе стимулювати дослідницьку активність за обраними пріоритетами в інтересах всього суспільства.

«Гранти держави зможе надавати МОН, інші ЦОВВи, що мають наукові установи, виші, наукові ліцеї, а також НАН, галузеві академії, Нацфонд досліджень. Це дуже важливо в контексті того, що головним завданням певного міністерства чи ЦОВВа є розробка та впровадження політики в своїй сфері. Через інструмент грантів вони зможуть стимулювати ту наукову діяльність, отримувати ті розробки, які потрібні для розвитку сфери саме зараз або в найближчому майбутньому. Так ми зможемо більше зорієнтувати тематику досліджень і розробок на потреби держави», – пояснила Міністр.

Майнові права на інтелектуальну власність, яка буде створена під час досліджень за рахунок грантів, належатимуть самим науковцям, а не державі. Придбане обладнання також залишатиметься у власності отримувачів грантів.

Гранти надаватимуться виключно на конкурсній основі й не більш як на 3 роки. Порядок відбору визначатиме сам грантодавець, попередньо погодивши його з МОН. Конкурс відбуватиметься за чітко визначеними етапами, зокрема, оголошення про відбір, його умови та результати мають обов'язково оприлюднюватися на сайті грантодавця і МОН.

Державні гранти можна буде надавати на:

- наукові дослідження та розробки;
- проєкти міжнародного співробітництва;
- розвиток матеріально-технічної бази;
- наукове стажування;
- наукові конференції, турніри, інші науково-комунікативні заходи, а також заходи з популяризації науки;

- доступ до науково-технічної інформації та наукової літератури.

Важливо, що серед отримувачів гранту можуть бути наукові ліцеї, що дозволить додатково підтримати талановитих школярів.

([вгору](#))

Додаток 20

10.07.2019

Втілити креативні ідеї та створити інноваційний продукт в Україні стане простіше – Уряд схвалив Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності до 2030 року

Які проблеми перешкоджають розвитку інновацій в Україні, як вони мають вирішуватися та яким загалом має бути інноваційний розвиток України на найближче десятиліття. Відповіді на ці запитання закладені в [Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року](#), схвалену Кабінетом Міністрів 10 липня 2019 року ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Документ, зокрема, передбачає розбудову інноваційної інфраструктури, створення сприятливого правового поля для інноваційної діяльності, надання нових механізмів перетворення креативних ідей на інноваційні продукти і послуги тощо.

«Схвалення Стратегії стало логічним підсумком копіткої роботи широкого кола прогресивних представників бізнесу, державної влади, наукової спільноти, вишів та громадськості. Загалом до розробки цього документа долучилося понад 100 стейкхолдерів. Ми сподіваємося, що Стратегія стане потужним інструментом для розвитку національної інноваційної системи України та підвищення рівня інноваційності національної економіки», – зазначила генеральний директор директорату інновацій та трансферу технологій МОН Д. Чайка.

Очікується, що результатом імплементації Стратегії стане, зокрема:

- збільшення кількості суб'єктів господарювання, що займаються винахідництвом, прикладними дослідженнями та науково-технічними розробками, насамперед – за межами державного сектору;
- зростання кількості підприємств, що надають послуги із комерціалізації технологічних рішень;
- збільшення надходжень від продажу та використання об'єктів права інтелектуальної власності, наукоємної продукції (в тому числі їх експорту);
- зростання частки малих і середніх підприємств, що провадять інноваційну діяльність.

Наразі вже триває розробка плану заходів з реалізації Стратегії.

([вгору](#))

09.07.2019

Национальная инновационная политика в действии

<...> Инновационная политика государства, будучи составной частью социально-экономической политики, направлена на развитие и стимулирование инновационной деятельности и характеризуется созданием новой или усовершенствованной продукции на основе технического процесса ([Национальная академия наук Азербайджана](#)).

В воздействии государства на инновационные процессы особое значение приобретают инструменты стимулирования кооперации промышленных предприятий. В этой области существует уже сформировавшийся зарубежный опыт. Так, например, в Канаде, как прямой инструмент стимулирования инноваций, используются государственные гарантии при получении кредитов в коммерческих банках или государственное прямое финансирование инновационного процесса. В Японии применяется бюджетное субсидирование и льготное кредитование государственных корпораций и центров, государственных отраслевых научно-исследовательских институтов, осуществляющих создание инноваций совместно с частными фирмами на основе принципа государственно-частного сотрудничества. В Германии осуществляется прямое финансирование долгосрочных исследований по приоритетным научным направлениям, характеризующихся высокой степенью неопределенности.

Высокая экономическая активность обеспечивается ведущей ролью государства на научно-техническом рынке, отражается в определении национальных приоритетов и активном влиянии на процесс инновационного развития с помощью системы стимулирующих механизмов. Поэтому система стимулирования инновационной деятельности должна помочь решению двух задач в области экономики:

- повышению конкурентоспособности высокотехнологических секторов экономики с учетом общей активизации инновационной составляющей;
- возможности выхода на мировой рынок.

Следует отметить еще один важный фактор, играющий решающую роль в инновационном процессе – это патриотичный, трудолюбивый, преданный государству, технически и социально грамотный лидер – новатор.

Азербайджан за последние 16 лет достиг революционного обновления своей экономики для практической реализации инновационных проектов. И становится инновационным хабом для реализации инноваций.

Связь инновационных хабов с их творческими идеями и близость к академическим центрам полезна и обуславливает успешность этих инноваций. Большую роль в успехе инновационных хабов (Технопарков, кластеров) играет экосистема, обеспечивающая взаимодействие академических и исследовательских институтов и с сильными транснациональными компаниями (такими, как SOCAR).

В современных условиях создание национальной инвестиционной системы и ее эффективная деятельность превращаются в решающий фактор динамичного и устойчивого развития национальной экономики страны. Так, формирование политики, направленной на модернизацию общества, и переход экономики на инновационный тип развития требуют разработки системы соответствующих мер и действенной их реализации. Другими словами, перед страной стоит задача построения будущей качественно новой экономики, основанной на знаниях. По мнению экспертов ООН, экономика, основанная на знаниях – это экономика, созданная для хозяйственного роста и устойчивости страны, влияющая на международную конкуренцию, распространяющая и использующая знания.

В условиях активной интеграции нашей страны в мировую экономику, повышение конкурентоспособности экономики, необходимость перехода к модели инновационного развития требуют создания национальной инновационной системы с участием существующего ресурсного баланса страны, степени их использования, возможностей научно-технического прогресса, в том числе структуры факторов экономического роста, а также других объективных и субъективных факторов. Для создания инновационной экономики в стране требуется усиление связей между наукой и производством, внедрение научно-технических достижений, в том числе создание нового механизма соответствия научных исследований потребностям рынка.

В связи с этим хотелось бы отметить Распоряжение Президента Азербайджанской Республики «Об обеспечении координации в области инновационного развития в Азербайджанской Республике» от 10 января 2019-го года, в котором предусмотрена подготовка Стратегии инновационного развития Азербайджана. В инновационном развитии государства важен концептуальный подход.

Повышение инновационной активности подразумевает формирование эффективных рыночных и государственных механизмов для стимулирования производства конкурентоспособной продукции и эффективной реализации инновационного потенциала, в том числе соответствующего законодательства и нормативно-правовой базы.

Создание на территории Азербайджана специальных территорий для реализации инноваций и развитие нефтяной сферы объявлено в Азербайджане стратегической задачей. Правительство страны создает благоприятные условия для инновационных инвестиций. Всячески стремится завести производственный и цифровой сектор, привить бизнесу желание внедрять инновации. В ход идут и прямые государственные инвестиции и стимуляция предпринимателей активней работать в прикладной и цифровой экономике. Для обеспечения динамичного устойчивого развития, конкурентоспособности и безопасности государства важно, чтобы инвестиции имели инновационный характер и в целом способствовали успешной реализации всего процесса. Из существующих инновационных

процессов у нас недостающее звено – это венчурные финансы. Поэтому для регулирования всего инновационного процесса необходимо принять законы «О венчурной деятельности» и «Об инновационной деятельности». Так как инновационные платформы созданы, налоговые и таможенные льготы определены, новаторы хотят выйти на площадку национальной экономики, но и венчурные деньги найти трудно. Нужно создавать венчурные и инновационные фонды. Без этого обеспечить активность и массовость данного мероприятия будет сложно.

Наше государство шаг за шагом реализует инновационную стратегию. Наука, производство, предпринимательство и в целом государство вышли на путь инновационного развития. Слово инновация не сходит с уст нашего общества. Национальная Академия наук Азербайджана полноценно направила свои научные исследования в инновационное русло.

В результате академических исследований по инициативе Президента НАНА, академика Акифа Ализаде и при поддержке Президента Республики Ильхама Алиева создана уникальная экосистема в Национальной Академии наук Азербайджана.

На территории Азербайджана уже создано немало платформ для реализации инноваций, среди которых можно особо отметить Парк высоких технологий Национальной Академии наук Азербайджана. ПВТ НАНА создан сравнительно недавно. Соответствующее Распоряжение было подписано Президентом Азербайджана Ильхамом Алиевым 8 ноября 2016 года. Организационные вопросы, благоустройство территории, создание законодательных механизмов реализации инноваций можно сказать завершены. Правда, нужны ресурсы для дальнейшего благоустройства территории, для обновления ландшафта парка, так как данная экосистема создана на развалинах завода советского периода и осталось еще множество старых непригодных строений и т. д. Но нужно было действовать. По этой причине параллельно создавался инновационный хаб Национальной Академии наук Азербайджана. Местоположение и устойчивая инфраструктура, объединение научных, технических, административных и инвестиционных знаний явились причиной привлекательности и успешности инновационного хаба НАНА.

На территории ПВТ НАНА создана уникальная лаборатория (AMEA SEASM), которая не имеет аналогов в прикаспийских государствах. Созданная мультидисциплинарным научным подходом инновационная лаборатория прошла международную аккредитацию. Лаборатория укомплектована передовым оборудованием и управляется учеными НАНА. Исходя из существующего ресурсного баланса, направленность лаборатории – это тестирование газа, нефти, нефтепродуктов и т. д. Если раньше транснациональные компании Азербайджана для этого обращались в зарубежные компании, то сейчас Академическая лаборатория Азербайджана на оборудовании, созданных при участии ученых НАНА, может с высокой точностью тестировать все материалы. На сегодняшний день заключено

несколько контрактов, а это говорит о том, что академическая инновационная политика успешно реализуется.

Парку высоких технологий НАНА уже удалось привлечь нескольких резидентов по долгосрочным проектам, то есть экосистема НАНА инвестиционно привлекательна. За короткое время с участием академического сообщества созданы высокотехнологичные продукты, имеющие экспортную направленность.

Один из резидентов ПВТ НАНА «AMEA TSZ» производит промышленные, двигательные, гидравлические, трансмиссионные, компрессорные и смазочные масла, которые превосходят импортные аналоги по всем параметрам, то есть происходит импортозамещение. Наверное, достаточно будет сказать, что учеными Азербайджана созданы смазочные масла, которые горят, но не тают и сохраняют максимально технические параметры. Эти температуроустойчивые продукты и другие качественные параметры вызывают большой интерес потребителей.

Запатентованные изобретения ученых НАНА позволили создать высокотехнологичную продукцию, которая востребована на национальном рынке и привлекательна для зарубежных потребителей. Как пример можно привести приезд генералитета военно-воздушных сил Турции для ознакомления с продукцией ПВТ НАНА с целью дальнейшего ее приобретения.

Уже сейчас производственная мощность запущенной фазы, позволяет выпускать до 25 тысяч тонн продукции в год, а это примерно делает около 50 миллионов манатов дохода. Прибыль при односменной фазе составит минимум 10 миллионов манатов. При организации работ в три смены, есть возможность выпускать до 75 тысяч тонн продукции в год. Если учесть, что в республику импортируется около 125 тысяч тонн данной продукции, то становится ясно, что наша возможность импортозамещения может увеличиться на 60 процентов, не говоря уже о сохранении валютных резервов, занятости и т. д. Успешность реализации инновационных проектов связана с академической поддержкой и удачным государственным механизмом. Постановлением Кабинета Министров Азербайджана «Об утверждении порядка государственного заказа на продукцию, производимую в Парке высоких технологий Национальной Академии наук Азербайджана» решен вопрос механизма реализации инноваций и учеными НАНА создан успешный инновационный бизнес. Успешность инновационного бизнеса является главной стратегической инновационной политикой государства. В мировой практике такая государственная поддержка не встречалась, создание таких условий само собой является инновацией. То есть создание условий для экономической активности и механизмов для успешного инновационного бизнеса – это тоже является национальной государственной инновацией. Мотивация для инновационного бизнеса в Азербайджане очень привлекательна.

Наукоемкость продукции создает высокую стоимость. А это, в свою очередь, означает прибыльность, занятость, высокий доход работников науки, повышение уровня жизни ученых, населения, то есть достижения конечной цели государства. Инновационная политика государства в действии и это работает, оправдывает себя. Другие парки и кластеры тоже следует подключить к академическому сообществу. Сила в единстве, сила в науке, сила в экосистеме.

Экономические цели должны решаться во взаимосвязи с имеющимися ресурсами, с характером принимаемых управленческих решений, с развитием информационных технологий. Национальная инновационная система отражает создание новой техники (или же трансфер передовой новейшей техники), технологии и продукции в стране, их импорт, модификацию существующих, деятельность предпринимательских структур внутри страны и между странами.

Таким образом, НАНА стремится внести свой вклад в экономическое развитие Азербайджана благодаря науке, технологиям и инновациям, которые разрабатываются в научно-исследовательских учреждениях этой структуры. Парк высоких технологий НАНА охотно примет любых предпринимателей и инвесторов, заинтересованных в производстве экспортоориентированных, импортозамещающих и конкурентоспособных продуктов. Самое главное, чтобы производство было налажено на базе научных результатов и инноваций в этой области. Необходимо отметить, что резидентом Парка высоких технологий НАНА является ООО Millers Oils Azerbaijan, занимающееся производством масел по западным технологиям, которые при участии ученых НАНА адаптировали производимые масла к местному топливу.

В нашу республику в большом количестве импортируется зарубежная современная новейшая дорогая техника, можно сказать, по всем видам отраслей. По гарантийным требованиям рекомендуется использовать во время сервиса только масла, которые подтверждаются заводом производителем, и продукция ПВТ НАНА Millers Oils Azerbaijan подтверждается ими. Это глобальное достижение ученых Азербайджана. За короткое время резидент ПВТ НАНА предложил рынку уже 17 наименований продукции. В производстве осуществляется процесс блендинга масел сразу по пяти направлениям, в результате чего удается получить индустриальные, автомобильные масла, масла для мотоспорта и широкий спектр химической продукции для промышленности. Там же и добавки к дизельному топливу и бензину, которые не только увеличивают октановые и титановые числа, но и способствуют параллельной очистке всей топливной системы и инжекторов. Такие технологии уже получили распространение в Европе, и благодаря ООО Millers Oils Azerbaijan теперь представлены и в Азербайджане. Производственная мощность первой, уже запущенной, фазы позволяет выпускать до 15 тысяч тонн продукции в год. Что же касается ассортимента, то он будет доведен до 2500 разных

наименований, и среди них будут не только масла, но и химическая продукция. А самое главное, все это разрабатывается при участии азербайджанских ученых, и благодаря ООО Millers Oils Azerbaijan удалось существенно улучшить качество базовых масел, которые являются сырьем для других производств. Главной целью резидента и азербайджанских ученых, является использование исключительно азербайджанских базовых масел, производимых на заводах Государственной нефтяной компании Азербайджана.

Помимо вышеупомянутой кампании ООО Millers Oils Azerbaijan у ПВТ НАНА есть и другие резиденты. Так, например, Стратегический научно-исследовательский центр НАНА (AMEA SETM) имеет направленность, вызванную современным трендом, а именно дроны (беспилотники и т. д.) гражданского и военно-оборонного значения. Созданные молодыми учеными НАНА дроны разных модификаций могут применяться в сельском хозяйстве, при экологическом, рельефном, техническом мониторинге, а также в военно-оборонных целях и т.д. Все инновационные продукты успешно прошли испытания при экологическом мониторинге Каспия, при оползнях в Баку, в сельском хозяйстве, в военных целях и т. д. За короткое время уже продано более 5 беспилотников. Хотелось бы отметить, что в ПВТ НАНА организован сервис, а также подготовка пилота дронов. Это является академическим подходом к инновационному проекту .

Со стороны резидента AMEA SETM также создается программная и технологически ориентированная продукция на базе 3D-моделирования, представляющая собой «Виртуальный тренажер», предназначенный для различных видов огнестрельного оружия.

Этот инновационный продукт уже был установлен и введен в эксплуатацию в более чем 100 средних учебных заведениях, воинских частях и на стрельбищах страны и помогает улучшить стрелковые способности персонала более чем 50 различных структур.

Как было отмечено, проводимая инновационная политика главы государства привлекает инвесторов к этим платформам. Одним из инновационных инвесторов и резидентов ПВТ НАНА является «BUTA ARMOR». Наука тоже старается внести свой вклад в улучшение обороноспособности нашего государства. Бронежилеты производимые этим резидентом входят в первую тройку мира, и являются первыми в Европе. Модели соответствуют стандартам НАТО. Они эргономичны, легкие, пулестойкие. Индивидуальная защита каждого воина является приоритетным вопросом в армии Азербайджана. В конце 2018 -го года были получены все разрешения. В начале 2019 года создан цех по производству бронежилетов. Успешно проведены баллистические тесты (обстрел) бронежилетов Государственной пограничной службой и Особой государственной службой охраны, результатом которых являются заключаемые контракты и это тоже является показателем успешности инновационного проекта. Данный проект

привлекает в экономику страны инновационную инвестицию на сумму 8 миллионов манатов.

НАНА старается привлечь и научно поддержать такие инновационные проекты, которые приведут наше государство к лидерству в регионе по инновационным технологиям. Например, в страну ежегодно ввозится около 1,6 миллиона аккумуляторов разных видов, в основном – кислотно-свинцовые. Эти аккумуляторы после эксплуатации выбрасываются, их утилизация не осуществляется, да и процесса утилизации пока в Азербайджане нет. Специальных помещений для хранения аккумуляторов тоже нет.

Наука вмешалась и в данный вопрос. В результате долгих дискуссий было принято решение совместно с учеными НАНА организовать этот инновационный бизнес, привлечь инвестора. Сейчас уже создан резидент ПВТ НАНА «AZMONBAT», который будет строить завод по производству и утилизации кислотно-свинцовых аккумуляторов. Тут и воспроизводство, экология, занятость, сохранение валютных резервов и другие вопросы макроэкономического масштаба. Аккумуляторный проект привлекает в экономику страны инновационную инвестицию на сумму 30 миллионов манатов.

Инновационный процесс находится на стадии получения разрешительных документов. Уже участились посещения ПВТ НАНА местными и зарубежными инновационными предпринимателями-инвесторами. Увеличились и углубились связи с образовательными структурами страны. Молодежь настроена на новую модель развития. Общество приняло вызовы времени.

Из изложенного можно сделать выводы:

– созданы благоприятные экономические, юридические и организационные условия для инновационной деятельности, обеспечивающие рост конкурентоспособности местных товаров;

– развивается научно-технический потенциал и его эффективное размещение, использование;

– повышается роль науки и техники в развитии экономики страны, реализовываются важнейшие социальные задачи, обеспечиваются прогрессивные структурные изменения в материальной сфере;

– усиливается обороноспособность страны, а также личная и государственная безопасность;

– в контексте реальных экономических, социальных и политических условий обеспечивается законодательная база.

То есть инновационная политика Президента Ильхама Алиева в действии. И наука Азербайджана в первых рядах.

[\(вгору\)](#)

Схвалено національну ціль з енергоефективності на період до 2020 р. відповідно до європейських директив

14 серпня 2019 р. на засіданні Кабінету Міністрів України під головуванням прем'єр-міністра В. Гройсмана схвалено національну ціль України з енергоефективності на період до 2020 р. відповідно до європейських директив. Відповідний проект розпорядження Уряду розроблено Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України у співпраці з міжнародними експертами, фахівцями Секретаріату Енергетичного Співтовариства та експертами сектору прогнозування розвитку ПЕК ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» у рамках імплементації статті 3 Директиви 2012/27/EU про енергоефективність ([Інститут економіки та прогнозування НАН України](#)).

Під час розрахунку цілі використано загальний підхід Директиви, а саме скорочення кінцевого енергоспоживання на 20 % у 2020 р. відносно базового сценарію. Так, проектом акта визначено такі показники: первинне споживання енергії має не перевищувати 101 316 тис. т нафтового еквівалента у 2020 р.; кінцеве споживання енергії має не перевищувати 55 507 тис. т нафтового еквівалента у 2020 р. Зазначені показники узгоджуються із: Енергетичною стратегією України на період до 2035 р; Національним планом дій з енергоефективності на період до 2020 р. Таким чином, Україна продовжує здійснювати виважену державну політику з енергоефективності, враховуючи міжнародні зобов'язання та європейські практики у цій сфері.

([вгору](#))

Шляхи розвитку української науки

Інформаційно-аналітичний бюлетень
Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Упорядник **Натаров Олег Олександрович**

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz2014@ukr.net
Сайт: <http://nbuviap.gov.ua/>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.